

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden köve'kezéknél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, január 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Feljelentés egy apa ellen az aradi rendőrségen.
- A gyilkos csendő-hadnagy tragikus szerelme.
- Beszélgetés Arad és az Eifel torony között.
- Tolnay Lajos vallomása Lukács László ellen.
- Választások az új törvény alapján.
- Rendőrhadnagyokból fogalmazó.
- Király és szobrása beszélgetnek.
- Gyilkosság féltékenységből.
- Megobstruált végrehajtás.
- Az aradi jégkirálynő.
- Hívám-eme és.
- Mosolygó beteg.
- Tarkaságok.

Nyolc fillér.

Arad, január 29.

Négy darab két filléres bronzpénz — látszólag — még ebben a pénzügyi szűkében levő sanyaru világban sem olyan nagy összeg, amely miatt hosszú sorokat kellene keseregni. De régi igazság, hogy apró méltatlanságokból kerekedik a szabadságok súlyos sérelme és az a nyolc fillér, amelyet a Maros hidjain fizet minden aradi polgár, nem is olyan apró teher, apró méltatlanság, aminőnek látszik. Először is nem apró teher, hiszen épen azért emelkedik a vashidak váma, mert a sok-sok fillérből kell összehalmozódni annak a harminchatezer koronának, amely fedezetlen teherként súlyosodik a vashidak karcsu oszlopaire. De nem is apró méltatlanság.

Valamikor, Széchenyi István napjaiban — különös, de így van — szabadságjogok közé sorozódott a hidvám. Az egyenlőséget jelentette a két rézkrajcár, amelyet nemes emberen, armálisos hazafin ép oly könyörtelesen beszédtek a Lánchídfőnél, mint a jogtalan polgáron. Ma már mások az egyenlőségről alkotott eszmék, más-ként képzeljük el a szabadságot és a hidvám minden másnak mondható, csak szabadságjognak nem. Különös dolog is az a hidvám. A folyó egyik partján a város, másik oldalán is egy-két házsora, vagy legalább is a városhoz tartozó földek és ha egyik városi területről a másikra akar átmenni a város polgára, akkor elő kell kottornia a zseb mélyéről a filléreket, hol négyet, hol hatot, hol pedig — mint ezután Aradon — nyolcat.

Az aradi hidvám pedig épenséggel a jókedvű emberek számára rendezkedett be. Nem csupán azzal, hogy Aradról a várba, Ujaradra szó nélkül, ingyen eresztik át a járókelet, vagy kocsiban gördülőt, majd visszafelé jövet áll elébe a vámos és saját városába, szűkebb hazájába be nem bocsátja fizetés nélkül azt, a ki netalántán az aradi várra volt kíváncsi. Megfordított állapot azonban ezen túl az is, hogy amíg másfelé, ha volt is hidvám, lassanként megfogyatkozik, letörlesztődik az adósság és nem kell pénzért megvásárolni a szabad közlekedés jogát, addig Aradon nem

csökken, hanem mindig nagyobb lesz a hidvám.

Amikor a vashidak megépültek és büszkén átölelték ivükkel a Maros medrét, az első utas, aki a hidakon besétált Aradra, kellemetlen vendég volt. Névjegyére azt írta: A vashidak deficitje. Ez a deficit egy páresztendő óta itt lóg a város polgárságának a nyakán. Egy kicsit labdázta vele a városházától a belügyminisztériumig, meg vissza; *Kilényi* főszámvevő pedig az évi költségvetés, zárószámadás adatainak rendezésénél, hol fenyegetve, hol lemondással tüntette ki a kellemetlen vendéget a vashidak deficitjét. De mind a mai napig valami titkos elégedettséggel lehetett gondolni a nem kívánatos tételre: majd jön a jószívű miniszter és megmenti Aradot, kegyesen leveszi a terhet a vashidakról. A deficit azután volt, nincs, megszabadultunk tőle. Mert volna is igazság abban, hogy az állam vállalja magára a hidak terhet: hiszen az Erzsébet-híd majdnem kizárólag állami, katonai érdeket szolgál, a rajta közlekedő járókelők kilencven százaléka hidvámmentességet élvező katona és ha civil, akkor is katonai magánszolgálatban levő inas, szolga, cseléd, mosónő, aki egytől-egyig ingyen jár a várból Aradra.

A miniszter volt-e nagyon kelemenyszívű, a város vezetősége maradt kissé szelidhangu a vashidak ügyében, annyi bizonyos, hogy a de-

Esküvő.

Írta: Barta Lajos.

Csinos, szőke pincérfiú volt; a neve Rózsa János; de az emberek csak úgy hívták: Muki. Bágvadta arca, szelid kék szeme, kifogástalan smokkingja: mindezzel nem a kávéház asztalai közt kellett volna szaladgálnia; ha megjelenik valami előkelő estélyen, a külseje után senki sem kételkedhetett volna odavalóságában. De nem voltak nagyvási hajlamai; meg volt elégedve a mesterségével és a finom szolgálatkészsége a véréből jött; szelid volt, pontos, hű, engedelmes és odaadó; végtelenül szerette a dolgok rendjét és világért sem csinált volna bajt, vagy zavart. Nem volt azok közül a pincérek közül való, akik csak szemben udvariaskodnak a vendéggel, de tulajdonképpen utálják a kávéház egész közönységét, megállnak az oszlopok mögött és fejüket összedugva, gunyos megjegyzéseket tesznek az emberekre és maguk közt minden vendéget csak a csuf nevén emlegetnek. Az ő pincérkedésének az esztétikája: igazi belső rátermettség, hajlandóság, finomságérzés és odaadás volt.

Az emberek öszintén szerették is őt; voltak, akik a tekintetükkel soká pihentek meg arcán és azt gondolták: szeretném, ha ilyen kedves, jó fiam lenne! Sokan megkérdezték tőle:

— Kedve van magának ehhez az iparhoz?

— Hogyne, kérem szépen! — mondta ő — pár év múlva főpincér leszek és aztán már

egy kis házat is vehetek magamnak Törökbálinton, vagy Rákospalotán.

Férfiak, akik nem igen kaphatók nyajaságokra, nem egyszer leplették őt meg apró ajánlékokkal: finom kis késsel, ezüsttárcával, órá-lánca való zsuзуval, mert úgy érezték: Muki pontosságát, szolgálatkészségét, odaadását, melylyel kellemessé tette a sok bosszankodással járó kávéházi tartózkodást, nem fizették eléggé meg a borralalóval. Muki végül érezte, hogy neki a kávéházban ötven-hatvan apja van és valamennyinek fiú engedelmesféggel tartozik; úgy érezte — a jó lelkebe rejtett tragikus vonás folytán — hogy az egész kávéház törzsközönségének tartozik azzal, hogy az élete rendes, becsületes és finoman szabályozott legyen.

Mikor ez az érzése már a tetőpontra hágott, akkor történt meg vele az, hogy lakást változtatott és egy szabónál bérelt kisházát. A szabónak két leánya volt: egy fiatal és egy öreg. A fiatal fitos volt, szőke volt, édes és kacér volt; az öreg az hirtelen szőke, sovány, ráncos és szeplős volt, házsártos, mint valami ördög, aki száz embernek meg tudta volna keseríteni az életét. A kicsiny az kalapokat csinált egy kalaposboltban; a nagy az főzött, takarított, kötött, horgolt, vasalt.

Muki beleszeretett a kicsinybe; de az egy szohrást szeretett, aki már még is mintázta a fejét; a gipszbe öntött fej ott áll egy kis oszlopon a butorozott szobában, melyben Muki lakott és így elég alkalma volt elkeseregni a mellőztetésén és mindjobban és jobban elmé- rülni a bánatba.

— Mi van magával Muki? — kérdezték a kávéházban.

— Ő mindenkinek kitérta szívet és elmondotta fájdalmát.

— Nagyon nagy bajom van, kérem! Tessék elképzelni, szerelmes vagyok egy leányba, de nem tudom meghódítani. Mert már van neki valakije! Egy szobrászba szerelmes az ideálom és akármit csinál, nem érek nála célt. Viszek neki virágot: az semmi. Viszek neki cukrot: az semmi. Viszek neki ékszer: az semmi. Adok neki szerenádot: az semmi. Mert az én ideálom olyan nő, hogy mindent elfogad, nem utasít vissza semmit, mert tisztel annyira, hogy nem akar megsérteni. De azért egy lépéssel sem jutottam nála előbbre.

— Folytatni kell az ostromot!

— Hiszen, kérem szépen, én folytatom is! Mert vagy ez a nő lesz a feleségem, vagy senki. Mert ez a leány épen nekem van teremtve. Nekem több leányismerősöm és barátóm van és voltak nekem már többféle viszonyaim is, de sohasem éreztem magam olyan kellemesen, mint hogyha ezzel a kis szőke nővel lehetek együtt.

A vendégek nagyon megsajnálják a kedves, jó fiút és ajándékokat küldöztek a fitos szőkének, hogy ezzel is jobb érzésekre bírják a kitűnő pincér iránt. Teli zsebekkel ment haza és nem egyszer vitt virágokat.

— Lásza, Irma nagysád — pakolta ki a dolgokat — ezeket a rózsákat egy nagyságos ur, egy táblabíró küldi magának. Ezt a doboz kuglert egy politikus küldi magának. Ezt

ficit régen huzódó ügyét a miniszter böles tanácssal intézte el: vegye meg a város a hiányzó harmincezer koronát a polgárokon, emelje föl a vámtételeket, hiszen azok amugy is alacsonyok. Mi az a két fillér, amelylyel drágább lesz a hidvám? Potomság. Csak arról feledkezett meg a miniszteri tanácsadó és a tanácsot kénytelen-kelletlen végrehajtó város, hogy a hidvámemelés keserü levét most majd harmadik felöntésben issza meg a város adózó polgára. Az első felöntés volt az építkezési kölcsön törlesztése, a második a hidvámemelés, a harmadik — ó ez se marad el, annyi kétségtelen, — majd a piaci árak újabb emelkedésében fog beköszönteni. Mert, hogy az ujaradi piaci árúrok nem késnek a hidvámemelést is hasznosítani, azt a miniszter talán nem tudja, de az aradi polgár — előre is féli.

Hidvám-emelés.

(Panaszok a vámosok visszaélései miatt. A közlekedési bizottság ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 29.

Miért van deficit a vashidaknál és mi ennek az érzékeny, nagy bajnak az ellenszere?

— Azért, mert a hidon sokkal többen járnak át potyán, mint fizetésért — állapította meg a ma délután tartott ülésén a közlekedési bizottság.

Azonban ennél súlyosabb argumentumokat is pakoltak ki.

— Azért, mert visszaélések történnek és igen megbízható emberektől hallom, hogy igen sok ember fizet, de nemkap vámjegyet, tudnak olyan esetről is, hogy például automobilon ülök leadtak egy koronát, tovarobognak, nem is kéri a vámbárcát. Hová lesz ez a pénz — kérdezte Berta Titusz.

— Neveket tudok emliteni, mondotta

Kosztka Emil, akiknek viselői valósággal követelték a vámjegyet, mert a vámos nem akart adni.

Ilyen súlyos vádak hangzottak el a bizottságban és Lőcs Rezső tanácsnok elnök, valamint Nagy Kálmán vámfelügyelő maguk is beismerték, hogy habár az általánosságban tartott vádak nem akceptálhatják is, de beismerik, hogy az ellenőrzés bizony most egy cseppet sem megfelelő és addig nem is lesz az, míg a Károlyi-hidon a második vámházat meg nem építi a város.

Azonban míg a jövedelmek el nem érik a kiadásokat, deficit van és lesz és annak fedezéséről gondoskodni kell. A miniszter — mint azt megirtuk — legutóbb is kijelentette, hogy 66010 korona hiányból csak 30 ezer koronát vállal a tárcája terhére és nagyon is figyelmebe ajánlja a városnak, hogy revidiálja a vámtarifát, melyet 6 kezdettől fogva alacsonynak tartott.

A városnak most kell újból kérnie a vámdijszabályzat engedélyezését és a tanács a deficit eltüntetésére nem talál más ekspedienst, minthogy a gyalogosok vámját hat fillérről nyolc fillérré emelje. Ha ezt nem tenné, akkor pótdából kell fizetni a hiányt, a mi azért lenne igazságtalan, mert a város a végtelenül terhes hidépitést nemcsak Arad, hanem a környék érdekében és a katonaság kedvéért vállalta.

A közlekedési bizottságnak ma tartott ülésén kellett ezt a kemény diót feltörnien.

A legnagyobb baj az — amint azt az elnök is bejelentette — hogy a közigazgatási bíróság nemcsak az állami tisztviselőknek, hanem azok családtagjainak és cselédjeinek is adott hidvámmentességet. Az 1913. évben 847005 gyalogos közlekedett a hidakon és fizetett hat filléret, de azt senki sem tudja, mennyien jöttek-mentek fizetés nélkül és mennyien fizettek, de nem kaptak vámjegyet.

— Ha tehát két fillérré emeljük a gyalogvámot, akkor 16—18 kor. ezer több jövedelmet remélhetünk — mondotta Lőcs. És Arad város közlekedési bizottság 1914. év január hónap 29-én egyhangulag kimondotta, hogy bele-

egyeznek a két filléres hidvám emelésébe, sőt még örültek, hogy csak a gyalogos vámjának emeléséről van egyelőre szó, amikor az egész világon már eléggé csuffá van téve az olyan állapot, amilyen az aradi is lesz, hogy nyolc fillért kell fizetni azért, amiért a nyári színháztól át megy valaki a várba.

A bizottság megsürgeti továbbá a második várhoz megépítését is, abban a reményben, hogy a szigorubb ellenőrzés következtében majd több jön be a vámon. Az igaz, hogy a réven ebből majd az új vámosok fizetése fejében szintén elég szép összeg megy el.

Választások az új törvény alapján.

(Tisza István gróf audienciája. — A király előtt a román paktum.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, január 29.

Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel titkára, Latinovits Endre kíséretében Bécsbe érkezett. A brucki személyvonatot, amelyen a miniszterelnök utazott, utközben kisebb baleset érte. A vonat feke elszakadt és a gőzöst a nyílt pályán meg kellett állítani. A defekust hamarosan megjavították és a vonat félórai késéssel reggel nyolc órakor robogott be a bécsi pályaudvarra. A miniszterelnök az állomásról a bank-gassei Magyar Házba hajtatott, ahol megszállt. Tisza István gróf megerkezése után rövid beszélgetést folytatott Burian István báróval, a király személye körüli miniszterrel és háromnegyed tíz órakor kecsin Schonbrunnba ment. Ő felsége a magyar miniszterelnököt nyomban külön kihallgatásról fogadta.

Félhivatalos jelentés szerint a miniszterelnök folyó ügyekről és a képviselőház tevékenységével összefüggő kérdésekről, tehát a sajtójavaslat és a létszámemeles megszavazásáról tett jelentést az uralkodónak az audiencián. A miniszterelnök kiemertő jelentést tett a román paktumtárgyalásokról és audienciája nagy részét ennek a kérdésnek a referálása foglalta el.

a finom sált egy nagykereskedőtől kaptam — kis hiba van a szövéseben — hogy hozzam el magának. Lásna, Irma nagysád, így van ez; mindenki szeret engem, csak maga nem akar szeretni.

— Mukit a szerelmi bánat egészen megsoványította, zavartá és idegessé tette és a kávéházban megint elérkezett az az idő, amikor a törzsvendégek nem helyezkedhettek el a boldog passzivitásban, mely esendes bizonyossággal várja, hogy a pincér nagyszerű drilje minden bemozdás nélkül is odatalálja eléjük épen azt, ami kell! A törzsvendégek kénytelenek voltak olyasmit tenni, ami már évek óta nem történt meg velük: mindennap meg kellett rendelni, amit akartak, sőt akárhányszor vissza kellett küldeni a dolgokat, mert Muki mindent összezavart és eltévesztett. Muki méretetlenül restelte mindezt és ha a boldogtalan szerelem végtelenül fáj neki, ezt még végtelenebbül szégyelte.

— Ha ez még soká így megy, — mondta — öngyilkos leszek. Nem tudom elviselni, hogy így molesztáljam azokat, akiknek úgy le vagyok kötelezve, hogy azt úgy sem tudom megszolgálni sohasem.

A vendégek, mint a gyógyszerárak ajtajára kitett terométereket, figyelték Muki arcát és mindennap megkérdezték:

— Még mindig semmi?

— És a válasz mindig ez volt:

— Még mindig semmi!

Egy napon azonban Muki arca úgy tüdőkölt és nevetett, mint a bazsarózsa, mikor kifésülében van; szeméről eltűnt a bus nedveség, arcosontjai fölött kis pirosság égett, mint a hegyek tetején, mikor a nap fölkel; szmokingja frissen volt vasalva és új lakkcipőt vett.

Nem is kellett őt a boldog-változás miatt megkérdezni, elmesélte mindenkinek maga:

— Összeveszett, kérem, a szobrasszal! Szakítani fognak!

Nemsokkal ezután Muki bejelentette, hogy meg fog nőszülni: feleségül veszi a fitos szökét, aki végre meghallgatta őt; aki nem is azért veszett össze a szobrasszal, mintha arra különösebb ok lett volna, de kellett, hogy valami ürügy alatt elutasítsa azt, miután már régebben észrevette, hogy csak őt szereti.

— Elmegyünk az esküvőjére! — mondták a régi vendégei.

— Oh, kérem — mondta Muki — menynyire megméltóztatnak engem tisztelni. A nagyságos urak mindég úgy kitüntettek engem, hogy én azt nem is tudom sohasem kiérdemelni.

Az esküvő napján hosszú kocsisor állt a bérház előtt, melyben Muki menyasszonya a szülőivel lakott. A lovak mind fényesre voltak pucolva, az ostorok végig voltak fonva fehér virággal; magánfogatok is imponáló számban voltak jelen. Muki kávéházi jóakarói kitétek magukért. Két előkelő tanu is került ezek sorából; egy nyugalmazott nagyságos és egy nyugalmazott méltóságos ur! Mind a kettő már fenn a lakásban várakozott kis fehér mirtusvirággal és frakkja gomblyukában; a templomban is szép közönség várt az esküvőre: a finom nénik és kisasszonyok, akik a kávéházból szerették és becsülték Mukit. A lakásban szorongó vendégek azt a perccet lesték, melyben a menyasszony fehér ruhában, fátyolosan, mirtuskoszorúval a fején ki fog lépni a szobából, melyben addig Muki lakott. Muki frakkban, a fehér ingmellel, nyakkendővel, nagyszerűen megfésülve és egy kicsit megillatosítva sikesebb volt, mint bármikor.

— Oh, nagyságos uram! Oh, méltóságos uram! Ugy megvagyok hatva, hogy nem is tudom kimondani! — rebegte Muki előkelő pártfogóinak.

Leendő apósa: a szabó gőgös császárszakkállával és elrontott saját szabásu szalonkabátjában grandezzával adta a házigazdat és bizonyos fölényrel kezelte összes vendégeit. A túrelmetlenség már általánossá kezdett válni és már Muki is nyugtalanul sürgette menyasszonyát. A szabó ekkor behívta Mukit a másik szobába, ott az asztal mellé állt és szónoki helyzetben ezt mondta:

— Kedves vőm uram! Tulajdonképen, hogy gondolta maga azt, hogy férjhez adjuk a fiatalabb leányunkat, mikor még a másik is itt van? Nézze barátom: az Irmát vidékre küldtük, őt perccel ezelőtt utazott el, maga majd elveszi az Irma helyett Bettit!

Muki azt hitte, hogy a szabó megbolondult; de az a legkomolyabban gondolta, amit mondott; és már be is jött a szobába fenér menyasszonyi ruhában, fátyolosan és koszorúsan a házsártos, vén és csunya Betti.

Muki látta maga előtt: a nagyságos urat és a méltóságos urat, a két tanut, akik odakünn várják őt a menyasszonynyal, látta az előkelő fogatokat, amit kávéházi patrónusai dirigáltak a ház elé, látta a templomban a finom közönséget, akik őt mindig úgy kitüntették, akik most mind az ő kedvéért jöttek el, őt várják... úgy látta, hogy egész pályája kettétörik, ha most nem megy minden rendben; rettenetes tusát vivott magában: hogy szabadna neki ennyi kedves embert ilyen csúnyán felültetni? Végül megrendült és megtört a belsejében, lehajtotta fejét és elindult a menyasszonynyal a násznép közé az esküvőre...

A *Neues Wiener Tagblatt* Tisza István gróf kihallgatására vonatkozóan arról értesül, hogy a kihallgatás legfontosabb tárgya a választókerületek új beosztásáról szóló törvényjavaslat előzetes szentesítése volt. A törvényjavaslatot külön bizottsághoz utalják és még husvét előtt elintézik a parlamentben, úgy, hogy az új választás már a választójogi reform alapján lesz. A román kérdést, amely még mindig eldöntetlen, a holnapi nap folyamán folytatólagosan fogják tárgyalni. Tisza István gróf okvetlenül létrehozza a románokkal a megegyezést, de azok a koncessziók, a melyeket ígért, a maximuma annak, amit a magyar kormány engedhet. A megegyezés létrejöttéig a román vezérek egyenletlensége tette lehetetlenné. Ha sikerül a román vezérek álláspontját egységessé tenni, akkor megkötik a paktumot.

Tisza István gróf miniszterelnök ma látogatást tett Berchtold gróf külügyminiszternél, Stürgkh osztrák miniszterelnöknél, Bilinsky közös pénzügy és Krobotin hadügyminiszternél. A miniszterelnök titkára kíséretében ma éjjel tizenegy órakor visszautazott Budapestre.

VÁROS ÉS MEGYE.

Rendőrhadnagyokból fogalmazók.

(Változások az átszervezéssel.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 29

Az aradi rendőrség részére kiutalt negyvennégyezer korona államsegély felhasználására vonatkozó számítások folyamatban vannak. Minthogy azonban a belügyminiszter a maga részéről a múlt esztendői direktívákat fentartotta és mint ismeretes, tavaly ettől némi eltérés történt Aradon, Green Nándor főkapitány bevértéig a miniszter leküldi a szükséges sémákat és hogy minden utólagos rekriminációnak eleje vétessék, ezeknek megfelelően fog eljárni.

Mig ez meg nem történik, mig az államsegély elosztása és felhasználása nem alakul ki teljesen, addig az új szervezési szabályrendelet tervezetét tárgyaló értekezletek is szünetelnek. Mint ismeretes, épen a rendőrségre vonatkozó szakaszokat tárgyalta a konferencia, mikor az egész kérdést más színben feltüntető miniszteri leirat leérkezett és bejelentette az államosítást és a tetemes segílyt. Ezzel egyszerre feleslegessé vált a felett tanakodni, vajon a rendőrségi létszámot oly tág keretben szaporítsák-e, mint azt a Bökényi-elaboratum tervezi.

Értesülésünk szerint, habár szaporítás nem lesz, de attól nem zárkozik el a város vezetősége, hogy a bünyügyi osztályon levő segéd-tiszti állást fogalmazói állásra szervezzék át és a segéd-tiszti állást, melynek fedezetét már régebben megszavazta a közgyűlés, betöltsék. Ugyancsak az újjászervezés folyamán a mostani rendőrhadnagyok, minthogy ilyeneket nem ismer a törvény, fogalmazói címet kapnak. Az sem kizárt dolog azonban, hogy kapitányokká lesznek, mert van olyan felfogás is, amely azt vitatja, megengedi a városi törvény, a most állásban levőknek, hogy oly állásokba lépjenek elő még kvalifikáció híján is, amelyet az átszervezés után csak a megkivánt kvalifikáció mellett foglalhatnak el. Egyik esetben sem terhelné a várost költség-többlet.

Park a Béla-téren. A park-bizottság ma délután Lócs Rezső tanácsnok elnöklétével tartott ülésében elhatározta, hogy a Béla-téren az üzletvezetői palota előtti teret parkirozni fogja. A bizottság a földmunkákra 1493, a kertészeti munkákra és anyagokra 3008 koronát hoz javaslatba a tanácsnak. A munkát Szabó József városi főkertész tervei alapján a városi kertészet hajtja végre.

Beszélgetés

Arad és az Eifel torony között.

(Drótnélküli táviró az aradi városházán.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 29.

Holnap reggeltől Arad város közönsége a természettudományok legnagyobb részének rendezésére lesz a szemtanúja. Arad a legelső magyar vidéki város, ahol dróttalan táviró állomás készül. Holnap reggel megkezdik a kulturpalota és a városház között az úgynevezett antenna felszerelését. Bizonyára csodájára jár majd a közönség ennek a soha nem hallott nevű valaminek és nehogy csalódva és zúgolódva távozzék és azt higgye, hogy csak félrevezették és említésre sem érdemes dróthálózatokat bántattak meg vele, megírjuk, hogy a József-műgyetem nagyhirű fizika tanára, Wittmann Ferenc dr. utasításai alapján, holnap csakugyan egy keresztfonású, óriási drót teknőt kezdenek kifeszíteni, a kulturpalota kupolája és a városháza sarokkupolája között. Ez a drótközel pedig nem teljesít csekélyebb feladatot, minthogy lehetővé teszi Arad és a párisi Eifel torony között a dróttalan táviró-üzemeltetést.

Marconi, korszakalkotó találmányát, a drótnélküli táviró-üzemeltetést mutatja be február 22-én a kulturpalota nagytermében Wittmann dr. egyetemi tanár, aki szombaton Aradra érkezik és három napig itt tartózkodik, hogy személyes felügyelete mellett történjen meg a Marconi állomás berendezése. A marmonigrammok, a dróttalan távirókat felvevő készülék természetesen a palota nagytermében lesz, de az elektromos hullámokat felfogó és közvetítő antenna, a már említett két kupola közé kerül. Az állomás berendezését, ami körülbelül ezer koronába kerül, az aradi villamossági részvénytársaság végzi teljesen díjtalanul és Wittmann dr. is kijelentette, hogy még az uti költséget se fogadják el a Kölcsey-egylettől.

Az aradi állomás az előadás napján közvetlen összeköttetésben lesz Budapesttel és innen tovább a németországi Norddei városban lévő állomással, végül a párisi Eifel-toronnyal, a honnan távirókat kap és ahova sürgönyöket ad majd le a professzor a közönség szemelátára.

A képviselőház ülése. Budapestről jelentik: A képviselőházban ma rövid, alig másfél óráig tartó ülés volt, a melyen mintegy hatvan munkapárti képviselő volt jelen. A tegnapi elfogadott törvényjavaslatoknak harmadik olvasásban való megszavazás után az egyes vizrendező-társulatoknak adandó előlegekről, illetőleg állami segítségről szóló törvényjavaslat került napirendre, amelyet Ghillányi Imre báró földmívelésügyi miniszter felszólalása után elfogadtak, ugyszintén azt a törvényjavaslatot is, amely felhatalmazza a kormányt, hogy több vasérc bányát vásároljon meg. Holnap a Ház kérvényeket tárgyal.

Mosolygó beteg.

(Megoperálták Khuen-Héderváry Károly grófot.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 29

Az örökös mosolygó Khuen-Héderváry Károly gróf tegnap még a Házban volt. Megkérdezték, mikor operálják.

— Igazán nem tudom még! — válaszolta. — Lehet, hogy hétfőn. Az sincs kizárva, hogy holnap.

Tegnap este, későn, még kilenc órakor is a munkapárti körben volt. Amikor megkérdezték, mi van az operációval, nevetett.

— Oh, az operáció? Talán a jövő héten. Ma délelőtt Khuen-Héderváry Károly gróf a feleségével, Teleki Margit grófnővel Grósz Emil tanár Mária-utcai klinikájára hajtatott, hogy tíz órakor megoperáltassa magát.

A professzor már várta az előkelő beteget s nyomban felkalauzolta a második emeleten levő műtőterembe, ahol ezalatt Liebermann Leó dr. és Imre József dr. tanársegédek már előkészítették a műtethez szükséges eszközöket. A kegyelmes asszony ezalatt Grósz tanár szobájában foglalt helyet s újságokat olvasott. Khuen gróf cseppet sem volt izgatott. Nyugodtan, mosolyogva beszélgetett s mikor a tanár megkérdezte tőle, hogy nem fél-e, nevetve felelte:

— Már egészen megszoktam ezt az állapotot. Ezt is meglehet szokni.

A műtőteremben maga vetkőzött le s a műtőasztalhoz sietett. Az ápolónő fel akarta segíteni az asztalra, Khuen gróf azonban elhárította magától a segítséget.

— Nem vagyok én olyan öreg — mondta — amilyennek látszom. Vagy azt hiszi, hogy öreg lehetek, mert a hályog az aggkor betegsége?

— Pardon, kegyelmes ur — szólt közbe Grósz tanár, — nem az aggkoré, csak az előhaladottabbé!

— Ugy érzéktelenítsünk! — adta ki a vezényszót Khuen gróf.

A műtét megkezdődött. A két szemet érzéktelenítették s altatás nélkül szurták fel a szemet fedő szürke burkot. Két percig tartott az egész operáció. Akkor mind a két szemet bekötötték s két szolga hordágyon vitte fel az előkelő beteget a harmadik emeleten levő 55. számú szobába, ahol ágyba fektették.

Liebermann dr. tanársegéd értesítette a kegyelmes asszonyt, hogy a műtét sikerült. A grófné nyomban férjéhez sietett s egész napon át mellette is maradt. Kivüle még egy beteg-ápolónő van állandóan a betegágy mellett s felváltva a tanársegédek egyike ellenőrzi, hogy a szobában nincs-e valami baj. Az operáció után Khuen nyomban elaludt s csak délben ébredt fel. Mindjárt az ebédjét kérte. A klinika konyháján külön főztek a magas beteg számára, tányérjait, evőeszközöket pedig még tegnap elhozta a szervita-téri palotából egy szolga.

Khuen gróf egyébként az operáció után igen jól érezte magát. Fájdalmai nem voltak s még az érzéktelenítés okozta bódultság sem okozott nála különösebb zavarokat. Holnap minden valószínűség szerint már fel is kelhet. Khuen gróf az ágyból s két hét alatt mindenesetre elhagyhatja a klinikát. Ma délelőtt rendkívül sokan érdeklődtek a beteg államférfi állapota iránt. A miniszterelnököt s a kabinet-irodát maga Grósz tanár értesítette a szerencsés kimenetelű operációról.

Gyilkosság féltékenységből.

(A szerelmes asszony bosszúja. — A párisi színésztragédia.)

Távirati tudósítás.

Páris, január 29.

Egy fiatal kiváló színészt, Guide Pált öt revolverlövessel halálosan megsebesítette a minap a kedvese, Laurent Liza. Ennek a véres szerelmi színjátéknak ma már ismeretesek a részletei. A színész a Sarah Bernhard színházának a tagja, fia egy híres francia hegedűművésznek és unokaöccse a brüsszeli világhírű Monnaie opera igazgatójának. Az öt lövés közül három talált és a fiatal színész most élet és halál között van.

Két évvel ezelőtt ismerkedett meg a végtelenül elegáns és férfias szépségű színész azzal a szintén nagyon csinos nővel, a ki most az életére tört. Laurent Liza egy igen előkelő és dúsgazdag urnak a barátnője volt, a ki ragyogó lakást tartott a számára és elhalmozta minden jóval. Ezt megelőzően a fiatal, huszonhárom éves nő felesége volt Jouly párisi rendőrkapitánynak, a ki egy izben féltékenységi rohamában revolvert fogott az asszonyra és könnyebb sebet ejtett rajta. Kevéssel ezután elváltak.

A fiatal asszony ekkor gyermekét az anyjára bista és belevetette magát Páris éjszakai életébe. Így ismerkedett meg Guide Pállal, a ki néhány heti barátkozás után elhatározta, hogy szakítani fog Lizával. Ez azonban nem sikerült, mert a félvilági nő rendkívüli vonzódással volt a színész iránt és nap-nap után levelekkel árasztotta el és kérte, hogy érintkezék vele továbbra is. Nemrég azután a színész néhány heti pihenőt kapott és erre az időre elutazott a Rivierára. Szan-Rémóban tartózkodott és egy mozdídarabban a kiváló francia Badet Regina társaságában föl is lépett. Különös véletlen, hogy ennek a mozdídarabnak *La vendetta* (A bosszu) a címe.

Az elmúlt szombaton tért vissza Guidé Párisba, ahol Sarah Bernhard színházában egy új darabban kellett föllépnie. Ugyanezen a napon hosszú levelet kapott Laurent Lizától, aki kérte, hogy okvetlenül látogassa meg, mert mellőzhetetlen beszélni valója van vele. A fiatal színész azonban nem is válaszolt erre a levélre. Ekkor Laurent Liza maga ment el a színházba, hogy ott öltözőjében találkozassék Guidé Pállal.

Vasárnap este ment el szobaleánya kíséretében a színházba. A színész éppen a színpadon volt és Laurent Lizát bevezették az öltözőjébe. Ott gyorsan átkutatta a színész ruhájának a zsebeit s egy levelet talált, amelyben egy nő találkára hívja a színészt. A levelet magához vette és azután a fölvonás végéig az öltözőben maradt. Amikor volt kedvese bement az öltözőbe, meglepődve látta Laurent Lizát.

— Okvetlenül beszélnem kell veled, mondotta a nő.

A színész, kedvetlenül bár, de hozzájárult ehhez a kívánsághoz. A mikor az utolsó fölvonás is véget ért, együtt hagyták el a színházat és a Rivoli utcába mentek. A mikor itt az árkadok alá jutottak, a nő megállította a színészt és a következő kérdést intézte hozzá:

— Tehát semmiképen nem akarsz velem tartani?

— Nem! Engedd meg, hogy távozzam, közöttünk ugyanis mindennek vége.

A színész ezután automobilintett oda és éppen fölszállani készült a kocsiba, amikor Laurent Liza kirántotta revolverét a karmantyujá-

ból és ötször egymásután rálőtt a fiatal emberre.

— Nem fogsz találkozni azzal a nővel, aki randevut adott neked! — kiáltotta dühösen. A színész menekülni igyekezett, tett is néhány lépést, ám eszméletét veszve csakhamar lerokkadt az utra. Laurent Lizát elfogták.

Jublin rendőrkapitány hallgatta ki a gyilkos asszonyt, aki nyilvánvalóan nincs tisztában tettének jelentőségével.

Megobstruált végrehajtás.

— A furfangos ügyvéd. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Makó, január 29.

Különös eset foglalkoztatja itt a jogász-körök és a város egész közönségét. Az eset középpontjában egy makói ügyvéd áll, a ki az egyik bírósági árverésen valóságos technikai obstrukciót rendezett, úgy, hogy az árverést nem lehetett befejezni és a bíróság tehetetlenül áll az ügyvéddel szemben. Az ügyvéd magatartása jogi nézőpontból nagy jelentőségű azért, mert veszedelmes precedensül szolgálhat a jövőre nézve.

Az történt ugyanis, hogy egy vállalkozó tönkrement és házáat és egyéb ingatlanát el akarták árverezni. Az árverésen megjelent a vállalkozó ügyvédje is és nem tudni, dacból-e, vagy fele iránt való szánalomból, obstrukciót rendezett az árverés ellen oly módon, hogy a törvény által biztosított jogánál fogva minden kikiáltási ár után negyedórát szünetet kért és ennek leteltével egy koronával többet ígért. Így ment ez az egész napon át az árverező kimondhatatlan bosszúságára, de nem lehetett ellene semmit sem tenni, mert a törvény erre világosan jogot ad. Az ügyvédnek az volt a szándéka, hogy az árverést ezzel a módszerrel éjjeli tizenkét óráig elhuzza, ami ha sikerül, meghusztítja az árverés eredményét és újabb árverési határnapot kell kérelmezni.

Jogász-körökben nagy érdeklődéssel néznek a szokatlan ügy fejleménye elé. Az ügyvéd szándéka egyébként annyira már sikerült, hogy a vállalkozó házáat az elmúlt éjjel árverező hiányában nem lehetett eladni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi orvosegyesület ma délután hat órakor tartotta évi tisztújító közgyűlését, a melyet Parecz Gyula dr. nyugalmazott kórház-igazgató elnök távollétében Vass Sándor dr. ügyvezető elnök vezetett. A közgyűlés egyhanguan a következőképen alakította meg a tisztikart: elnök Parecz Gyula dr., ügyvezető elnök Vass Sándor dr., alelnökök Zimmermann Károly dr. és Pozsgay Lajos dr., titkár Lukács Jenő dr., pénztáros Grossmann Emil dr., könyvtáros Kabdebó György. A választmány tagjai: Leitner Ernő dr. Polonyi Jenő dr. Singer János dr. Visky Pál dr., Kabdebó János és Verner Miksa dr.

(*) Szabadliceum. Pénteken délután 5 órakor Farkas József dr. folytatja szabadliceumi előadását. Zimmermann Károly dr. előadása kedden délután lesz. Belépő díj egy korona.

(*) Az aradi polgári jótékony-egyesület február 2-án délelőtt 10 órakor a városháza kistermében tartja rendes évi közgyűlését.

MULATSÁGOK.

(=) A kereskedelmi utazók nagy hangversenye. Nagyszerű osengésű országos nevek adnak egymásnak találkozózt a január 31-iki estélyen, amelyre nemcsak Aradról, de a vidékről is az ottani társadalmak öröme jelezte megjelenését. Ez természetes is, amidőn olyan elsőrangú közreműködőkről szereztek tudomást, mint a milyenek: az európai hírű Gáborné Berja Erna a wiesbadeni Hofoper ünnepelt koloratur-énekesnője, Gábor Arnold, a Népopera országos nevű baritonistája, akik szelőban és duettben az operairodalom remekeivel fogják elragadtatni a kényes izlésű közönséget. De a többi számok szereplői is országosan előnyösen ismertek: Karinty Frigyes a közkedvelt nagy humorista, Franyó Zoltán a nagy hírű kiváló poéta, Kurucz János a szenzációs sikerű népdalszerző, Gerő Margit a kitűnő hangverseny-énekesnő. Az aradiak közül pedig nagyszerű lesz Mezey Zsigmond dr., M. Zay Margit és Komlóssy Boriska triója, akik Mendelssohnnek Aradon még sohasem hallott csodás szépségű d-moll zongora-trióját fogják ismert kiváló művészetükkel bemutatni. Végül Pataky Vilma az aradiak kedvenc primadonnája brillirozik a legújabb és legjobb operettslágerekkel. A hangversenyt tombola és tánc követi.

(=) A Polgári Jótékony Nőegylet estélye. Erősen emelni fogják a nagyszerűnek ígérkező estély nivóját Sztojka Annuska énekesnője, amelytől különösen sokat vár a rendezőség. A fiatal aradi operaénekesnőt jól ismeri a közönség, kitűnően iskolázott, nagyterjedelmű szopránjában, ritka képességeiben gyakran volt alkalma gyönyörködni az aradi közönségnek. Sztojka Annuska a február 7-iki estélyen Mascagni világhírű operájának, a „Paraszibecsület”-nek ariáját, Mailland „Remeteöngyűjé”-ből a nagy ariát és Pianquette kitűnő operettjéből, „Rip-Rip”-ből a Romancet fogja énekelni, előreláthatólag a közönség igaz élvezete mellett. Sztojka Annuska énekét Tilger Árpád színházi karmester fogja kísérni. Tilger a filharmonikusok gyönyörű, új Bösendorfer-féle zongoráján fog játszani, amelyen eddig még nem játszottak a nyilvánosság előtt.

(=) Az aradi mérnök estély. Zsongó méhkaptárhoz volt hasonló a mérnök egyeslet helyisége ma. A rendezőbizottság *Nachtnebel* Odön főmérnök vezetése alatt teljes számban együtt volt és megjelentek mindazok, a kik abban a bizonyos „meglepetésben” fognak részt venni. A rendező-bizottság munkája várakozáson fölüül jól sikerült és a szombati estély bárcsak „családi” jellegű, de annál sikeresebb lesz. A családi jelleg megóvására a rendezőség ismételve kéri a résztvevőket, hogy egyszerűen jelenjenek meg.

(=) A második katolikus kör tea-estély. Az Autonóm Katolikus Kör február 2-án, hétfőn tartja második teaestélyt a Központiszálló disztermében. Az a meleg érdeklődés, amely a közönség részéről az első estén megnyilatkozott, arra ösztönzi a rendezőséget, hogy a következő estek műsorát is a legnagyobb gonddal úgy állítsa össze, hogy a közönség igényeit teljesen kielégítse. Less monológ, zene, több trefás jelenet és mindezek kiegészítésül művészi tánc. Az est ezután is 8 órakor kezdődik. A programot legközelebb részletesen ismertetjük.

(=) Az Ujarad-Zsigmondházi Önkéntes Tűzoltóegylet a fiatalok közreműködésével január hó 31-én Ujaradon, a Martini-féle uradalmi sörösarnokban zártkörű táncvigalmat rendez. A zenét a cs. és kir. 33 ik gyalogezred zenekara szolgáltatja. Feülhízetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

(=) A Körösbökény és Vidéki Izr. Nőegylet február 7-én a „Korona”-szálloda termében saját pénztára javára jótékonytánc-estélyt tart. Belépő díj: 3 korona. Csaladjegy 6 korona.

(=) Az aradi csizmakészítő ipartársulat az özvegy segélyalap javára február 7-én a Gamberinuban zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj család-jegy 3 korona, személyjegy 1 kor. 40 fill.

(=) A Lippai Sport Klub február 7-én a „József főherceg” szállodában Kalikó alarósbált rendez.

A gyilkos csendőrhadnagy emlékirata.

(Az aradi fogházban irt házassági regény. — Donó Árpád élete és szenvedései. — Hogyan ismerkedett meg az aradmegyei szép tanítónővel?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 29.

Donó Árpád volt csendőrhadnagy, aki december 20-án az aradmegyei Székudvar községben agyonlőtte Porzsolt Zsuzsanna tanítónőt, most fejezte be az aradi fogházban azt a regényszerű „tényleirást”, amelyben elmondja szerelmét és szenvedéseit. A 25 nagy oldalra terjedő regényben, amelyet a február 6-án megtartandó esküdtszéki tárgyaláson fel fognak olvasni, leírta Donó: miképpen ismerkedett meg a szép Zizivel és hogyan kellett meggyőződnie fájdalmas csalódásáról.

— Feleségemmel — írja — 1909. év augusztus havában ismerkedtem meg Kolozsváron. Valamelyik délután Papolcsiné nevű nőismerőssel sétált és találkoztunk. Papolcsiné megszólított és felkért, hogy csatlakozzam hozzájuk. Órák hosszáig sétáltam velük. Papolcsinénál volt ellátásban Zizi fivére, aki Kolozsváron orvosnövendék volt akkor. Elmondta, hogy ő Abrudbányán tanítónő és most a szünetében az öcsésénél több napot fog tölteni. Ezután naponként találkoztunk. Egy alkalommal a két nőt elvittem vacsorázni a vendéglőbe. Bort és pezsgőt hoztattam, amely a hölgyeknek hamar megártott. Botránytól tartottam és kocsin hazaszállítottam mindkettőjüket. Amikor Papolcsiné már kiszállt a kocsiból, Zizi azt mondta nekem, hogy szeretne még kocsikázni egy kicsit. Én megkértem Papolcsinét, engedje meg, hogy Zizi eljöhessen velem egy órára kocsizni.

(Gyors hódítás.)

Rövid kocsizás után a tanítónőt lakásomra vittem és boldog órákat töltöttünk reggelig. Reggel sirni kezdett, hogy mi lesz vele, ha öccse megtudja, hogy nálam aludt. Az öccse már napok óta távol volt Kolozsvárról. Azt tanácsoltam: irjon két képes lapot; az egyik azt tartalmazza, hogy hajnalban Kolozsra utazott ismerőseihez, a másikat pedig Kolozsról keltezza, s jelezze abban, hogy már odaérkezett. Így is tett. Én a kolozsi képes lapot az ottani csendőrmesternek elküldöttem és az ott bedobta. Zizi öccse, amikor megkapta a lapokat, azt hihette, hogy nővére csakugyan Kolozson van, pedig tulajdonképpen a lakásomon volt. Tíz napot töltött nálam. Rendkívül esodálkoztam, hogy urileány léteire eljön olyan férfihez, akit még alig ismert. Sirva adott igazat nekem, de kijelentette, hogy én vagyok az első férfi, akivel édes percekét töltött. Igazat adott nekem abban, hogy ez züllésre vezethet és kezemet csókolgatva arra kért, engedjem meg, hogy továbbra is ismerhessen és tanítsam, ha kell korholjam, nehogy elzülljön. Kutatni kezdtem Zizi múltjában, de semmi gyanusat nem találtam. Megtudtam, hogy Abrudbányán egy Malle nevű hadnagy megkérte kezét, de a házasságból a hadnagy betegsége miatt semmi sem lett.

— Barátságunk lassankint szerelemmé változott. Az 1911. évben már úgy tekintettem, mint feleségemet. Időközben engem Makóra, őt pedig Makóhoz közel, Bégamonostorra helyezték. Én fedeztem угyszólván összes anyagi szükségleteit.

(Szerelme a fogságban.)

Donó ezután megírja, szerelme az 1912. év végén tetőfokra jutott. A csendőrhadnagyt különböző hivatali erőszakoskodások miatt Szegeden fogságban tartották. A tanítónő karácsonykor bement Szegedre, felkereste őt a fogházban és kijelentette, hogy bárhová, a külföldre is hajlandó követni. A szerelemnek oly gyöngéd jeleit adta akkor a leány, hogy a hadnagy a fogságban egészen fölvidult. A fogság még 1913. áprilisban is tartott. A hadnagnál 300 korona volt, s mert attól félt, hogy a fogságban tőle elveszik, póstán elküldötte szerelmének. Közben a leányt az Aradmegyei Székudvarra helyezték, ahonnét néhányszor átment Szegedre nőlegénye meglátogatására. Donónak azt mondta, hogy az éjszakákat Batta táblabíró feleségénél töltötte, akit már régebben ismert. Október 3-án kiszabadult a fogházból; Zizi Szegeden várta őt s együtt utaztak el. Azzal váltak el, hogy Donó Budapestre utazik állást nézni, mert a honvédhadbírósg őt állásvesztésre ítélte. A leány haza, Székudvarra utazott s abban állapotok meg, hogy november 1-én Székudvaron törvényesen is egybekelnek. Azt írta aztán neki Budapestre, hogy a házasságot halasszák el november 10-re, mert november 7-én bemegey Szegedre Battánéhoz és megkéri őt: befolyásos ismerősei révén helyeztesse át a fővároshoz közeli községbe.

(Az első gyanu.)

— November 11-én reggel — folytatja tovább a gyilkos — megérkeztem Székudvarra, ahol feleségem laká-adójától arról értesültem, hogy Zizi két órával ezelőtt jött haza Szegedről. Csodálkozó kérdésemre feleségem elmondta, hogy lekéste a vonatot, azért nem jött haza az előző napon. Azt is mondotta, hogy Szegeden Battáéknál megismerkedett Szuhányi honvédhadbírósal. családjával és H. honvédszázadossal, aki neki udvarolni kezdett, de akit ő szende viselkedésével meglepett s H. őt teljesen ártatlannak tartja. Gyanusnak tűnt föl nekem ez az ismeretség és ennek kifejezést is adtam. De ő ügyesen kimagyarázta a dolgot és megnyugtatót.

— Másnap, november 12-én Aradra jöttem a dispenczió megszerzése végett, s itt megtudtam, hogy 12 nap is eltelik, míg azt megkaphatom. Visszatartam Székudvarra, majd pedig onnét elmentem Nagyajtára Zizi szüleihez, akit azelőtt nem ismertem. Ott vártam meg a dispenczió megérkezését, majd november 27-én ismét feleségemhez utaztam s ugyanaznap délután megtartottuk az esküvőt. Szüleinél megtudtam, hogy nem igaz az, amit nekem mondott: nem küldötte el szüleinek a tőlem kapott 300 koronát. Beismerte, hogy elköltötte a pénzt, mert szép ruhában akart hoztam jönni Szegedre. Én kértem a ruhák számláját, s szemére hánytam, hogy hónapokkal ezelőtt fizeteskiegészítést, s lakbért kapott, tehát rendes fizetésén kívül 700 koronát költött el. Mire? Zizi nem tudott a pénzzel elszámolni és össze-vissza beszélt. De megbocsátottam neki, s megelégedtem azzal, hogy jól össze-szidtam. November hónapban Székudvaron nála töltöttem az időt és amíg ő az iskolában volt, én rendeztettem iratait, leveleit. Battánénak Zizihez intézett egyik levele fölkelte figyelmemet. A levélben ez állott többek között: „H. százados rajongó szeretettel beszélt rólad s amikor nevedet kiejtettem, tíz percig elmélázott.”

(A férj bizonyítékokat gyűjt)

— Amikor feleségem bejött, dühösen odadobtam neki a levelet és felelősségre vontam. Neki sikerült elhitetni, hogy ártatlan flört volt az

egész. Esküvel ígérte meg, hogy H.-val megszünteti az ismeretséget. Még két napig maradtam feleségemnél és aztán a fővárosba, a detektív tanfolyamra utaztam. Budapestről kezdtem érdeklődni szegedi barátaim révén a szegedi társadalmi viszonyok iránt és nagyon lesújtó híreket kaptam. Megtudtam, hogy H. állomáshelye Nagybecskerek és csak ideiglenesen van Szegeden. Elszomorított az a tudat, hogy feleségem a Nagybecskerekhez közel fekvő Törökkanizsára való áthelyeztetését forszírozta, engem pedig mindenképpen valamely balkáni államba szeretett volna csendőrnök küldeni. Feleségemnek levélben írtam meg gyanumat de ő mindent tagadott, azonban levelében voltak olyan kitételek, amelyekből arra következtettem, hogy H.-val viszonyt folytat. December 15-én levélben kértem Eles Béla dr. aradi ügyvédet, hogy feleségem ellen nevében adja be a válókeresetet. Anyira el voltam már keseredve, hogy arra is gondoltam: lemegyek Székudvarra és agyonlövöm a feleségemet, aztán magamat. Nyugalman ekkor teljesen fel volt dülva s mint őrut csatangoltam Budapest utcáin.

— December 19-én megérkezett szegedi ismerősem levele, amelyben pontosan leírta: mely napokon volt feleségem H. lakásán. So-hase sirtam felnőtt koromban, de akkor az asztalra borulva zokogtam. Azon a napon a 300 korona elsikkasztása miatt följelentést tettem a szegedi ügyészségen feleségem ellen.

Azután leírja, hogy december 20-án maga utazott le Szegedre és kinyomozta: mely napokon járt H. lakásán. Azt is megtudta, hogy október 7-én, amikor a honvédfogdába kocsin ment hozzá Zizi, egyenesen H. százados lakásáról hajtatott oda. Ezt a bérkocsis igazolja. Azt is kétségtelenül megállapította, hogy Zizi őt (Donót) H. előtt mint fivérét emlegette és letagadta, hogy menyasszony. H. iránt oly nagy szerelmet mutatott a nő, hogy amiért a százados el akarta küldeni magától, öngyilkossággal fenyegetőzött.

Végül Donó nagy bőbeszédűséggel tárgyalja a szegedi nyomozásait, majd pedig leírja a gyilkosságot úgy, amint az már lapunkban megjelent.

Elmondja továbbá, hogy már előtte is voltak ismerősei Zizinek, végül pedig így fejezi be emlékiratát:

— Ez a lelkiismeretlen nő tönkretette Malle főhadnagyot, azután engem, mindkettőnk adóságokba rántott és azután hálóját kivette H. századosra s ha utol nem éri végzete, bizonyára ő sem lett volna utolsó áldozata.

TANÜGY.

(—) Aradi tanítók panasza. Az Aradi Közlöny megírta, hogy az 1913. évi XV. és XVI. törvények, mely az állami, községi és felekezeti tanítók fizetésrendezését tartalmazza, kötelességévé teszi a községi iskola fentartóknak, hogy a községi fizetési szabályrendeletet az állammal egyenlővé tegyék. Az aradi iskolások előterjesztésére a tanács látva azt, hogy a város tanítói előnyösebb helyzetben vannak a jelenlegi városi szabályrendelet következtében, mintha az említett törvényt alkalmazzák, elodázta annak végrehajtását. A miniszter most utasította a várost az aradi tanítók nagy részére sérelmes állami törvény végrehajtására. A tanítók ismerik bajaikat és ezért ma Körmives József igazgató-tanító vezetésével küldöttségben jártak Varjassy Lajos polgármesternél, Lócs Rezső gazdasági és Kovács Vince kultúrta-ncosnál és mindenütt elmondották, hogy az új törvény értelmében különösen az 1893. év előt

a város szolgálatába lépett tanítók rövidülnek meg és kérték a város jóakaratu támogatását. Minthogy a tanítók panasza igen alapos és igazságos, valamennyien megígérték legmesszebb menő támogatásukat, bár az igaz, hogy ez a városnak tetemes áldozatába fog kerülni. Azonban nem kizárt dolog, hogy a miniszter is belátja a törvény fonák rendelkezését és állami segéllyel teszi elkerülhetővé az iskolai kiadások emelkedését.

(—) Áthelyezett óvónő. A közoktatásügyi miniszter Némegy Mária kétegyházi és Rosenbaumné Sántha Etel gajári állami óvónőt sejt kérésére az aradi állami óvóházhoz áthelyezte.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A bírói szervezet reformja. Budapestről jelentik: Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter mindjárt minisztersége elején intézkedett arról, hogy a bírói és ügyészi szervezet törvényjavaslata elkészüljön. Ennek az első tervezetét a múlt nyáron a bírói és ügyészi főhatóságoknak észrevételezésre megküldötte. A beérkezett bírálati anyag alapján a szervezetet átdolgozták és a miniszter — mint a képviselőházban a múlt évben december 5 én mondott programjában is jelezte — a legközelebbi hetekben valamennyi érdekelt szakkörnek rendelkezésére bocsátja a javaslatot, mielőtt a képviselőház elé terjesztené. Egyik este megjelenő lap tendenciózus közleményével szemben illetékes helyen a Budapesti Tudósító utján kijelentik, hogy a készülő javaslat mostani törvényeinknek a bírói függetlenséget biztosító garanciális rendelkezéseit átveszi és vezérlő eszméje az, hogy a bírói függetlenség minden irányban a legteljesebben megóvassék.

§ Tíz évi fegyházra ítélt zenetanár. Budapestről jelentik: A budapesti büntető törvényszék ma újból tárgyalta Barta-Hackl Endre, a feleséggyilkos zenetanár bűnpörét, aki nejét ledobta emeleti lakásának erkélyéről. Az elnök zárt tárgyalást rendelt el, a tárgyalást a vád és védőbeszéd tartamára is zártan nyilvánította, mivel azok a tárgyalás egész anyagát felölelik. A törvényszék ma éjjel hozta meg ítéletét, amely szándékos emberölés kísérlete büntetésében bűnsnek mondotta ki és tíz évi fegyházra ítélte a vádlottat. A büntetésből másfél év a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek tekintendő. A védő az ítélet ellen semmisségi panasszal élt.

§ Hamis megrendelések. Stengl József aradi textil áru bizományos 1912. év októberében ügynökként alkalmazta Güntersdorf Lajost. Güntersdorf első üzleti útjáról visszatérve 18 megrendelést adott át főnökének, aki provízió fejében 632 koronát fizetett ki neki. Stengl a megrendeléseket a gyárnak továbbította, amely effektuálta is azokat, de egy-két hét múlva kivétel nélkül valamennyi postacsomag visszaérkezett azzal, hogy a címzett vagy ismeretlen, vagy nem fogadja el a küldeményt. Kiderült, hogy a megrendeléseket Güntersdorf hamisította. Az aradi törvényszék ma tárgyalta az ügyet s a vádlottat, aki beismerésben volt, csalás büntette miatt 10 havi börtönrre és 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Uj ügyvédek. Az aradi ügyvédi kamara Bíró Emil dr. ügyvédet, Békés-csaba székhellyel és Szathmáry Béla dr. ügyvédet, az ügyvédek lajstromába, Arad székhellyel felvette.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: *Mária Antonia*, dráma. (Bemutató előadás.) (A. bérlet.)
Szombat: *Mária Antonia*, dráma. (B. bérlet.)
Vasárnap: Délután: *Eva*, operette. Este: *Mária Antonia*, dráma. (C. bérlet.)

* *Bedő Árpádné vendégjátéka.* Két év előtt láttuk először és utoljára színpadon *Bedő Árpádnét*, a Trubadurban, akiről már akkor nem dilettáns mértékkel, hanem a hivatásos művésznőknek kijáró őszinteséggel irtunk. Azóta sok műkedvelő és sok komoly aspiráns szerepelt az aradi színpadon, de talentum és művészi készülettség dolgában egyik sem szárnyalta túl *Bedőné*-t. Az akkor szerzett több mint jó véleményt, ma A cigánybáró Szaffijával csak öregbítette. Hangja, — a legszebb, pompás tömörségű szoprán hang — üdén, tisztán csengett az egész előadás folyamán, és a közönségnek zavartalan művészi élvezetet nyújtott. Játéka nem képezheti kritika tárgyát, bárha erre is gondot fordítana, úgy egységesebb, zavartalanabb hatást érhetne el. Így is azonban a legteljesebb elismerés hangján emlékszünk meg *Bedőné* nagyszerű vendégjátékáról. A vendég mellett nagy dícsérettel irunk *Hampel Ilonkáról*, akit nyílt színen is zajosan megtapsoltak. *Polgár, Győző, Barics és Ocsky* játszottak még a legjobbat produkálva. H. G.

* *Négyen vagyunk . . .* A német vidéki városokban az idén kötéllal se lehet fogni színházlátogatót. Csak a minap irtuk meg, hogy *Kasszelben* elmaradt egy bemutató-előadás, mert a nézőtérén a kritikusokkal együtt tizenhatan ültek és rögtön utána szomorúan jelentették a német újságok, hogy Frankfurt első drámai színházában a „IV. Henrik” repriزن kétszáz márka bevétellel szégyenkezett a pénztáros. Most aztán mind e híreket megkoronázza a halberstadti városi színház közönségének viselkedése. A halberstadti városi színházban tegnapelőtt elmaradt az előadás, mert az előadásra még annyian se jöttek el, mint egy délelőtti próbára. Amikor az igazgató kilépett a függöny elé, hogy bejelentse az esetet, az elárvult nézőtérrel feléje kiáltott egy panaszos hang: „Négyen vagyunk, uram, négyen . . .” A pénztár valóban csak négy jegyet adott el ezen az estén és még a sztrájkoló szabadjegyesek közt sem akadt sztrájk-törő.

* *A színház közlései. Mária Antonia.* Ma volt meg Szomoróy darabjából a főpróba, a melyen teljes valójában kibontakozott a hatalmas darabnak minden művészi szépsége. A darabhoz teljességgel az méltó lesz előadás is, mert a színház tagjai művészi tudásuk és készségük minden erejével készültek erre a darabra s annak előadása valóban művészi munka lesz.

A hajduk hadnagya. Az aradi színház vezetősége érdekes feladatra vállalkozott: a régebbi évek legkiválóbb termékeit akarja bemutatni újból a közönségnek, így lesz ez a hajduk hadnagyával. Az operette hétfői és keddi előadása tulajdonképpen nem is repriز, az valószággal bemutatászámba megy, hiszen alig egy-két szerep maradt a régi kezekben, a többi szereplők mind, mind újak lesznek. A hajduk hadnagya második bemutatója iránt a publikum körében általános az érdeklődés.

Vasárnap délután az *Eva* kerül színre, címszerepben Pataky Vilmával. — Hétfőn délután a Kis gróf kerül színre.

* *Telmányi Emil* vendégszereplése a vasárnapi filharmonikus koncerten ezidőszent a legaktuálisabb téma az aradi hangversenykedvelő közönség körében. Az aradi születésű művész azok közé tartozik, kik az év egy jelentékeny részét utban töltik. Egy skandináv körut, majd egy németországi, melyet egy oroszországi követ. *Telmányi Emil* különben az ő-zszel Budapestben is játszott: az ország első zenekarának, a budapesti filharmonikusokak kíséretével adta elő a Vigadóban a Paganini heged versenyt, melyet itt Araden is meg fog ismétetni. A fővárosi sajtó magasztaló szavai közül csak a Pesti Hirlapot említhük,

mely Vecsey Ferivel helyezte egy sorba. *Telmányi* még egy koncertet fog Aradon játszani: *Mozart*-t az A durc, melynek rokokó-stíljé oly hatásos ellentétben áll Paganini boszorkányosságával. Jegyek Scherhag és Fia cégnél kaphatók.

* *Psylander-esték az Apollóban.* (A diadalmas szerelem premierje.) Az Apolló-színház új műsorának különös aktualitást adott *Psylandernek* Budapestre való érkezése. Most, amikor a lapok hasáboakat irnak *Psylanderről* s az emberek sóvárgó vágyakozással beszélnek az illusztris művész-vendégről, akkor stilszerűbb nem is lehetett az aradi Apolló-színház, minthogy műsorra tüzte „A diadalmas szerelem” című grandiózus Nordisk-drámát, amelyben a karcsu hősszerelmes játsza az egyik főszerepet. *Psylander* ebben a darabban játszott utoljára a fölvevő gép előtt, mielőtt külföldi turautjára indult s a darab szüzséje bő alkalmat nyújtott kiváló kvalitásainak érvényesülésére. A darab meséjével lebilincselően érdekes s feltétlenül fokozza a dráma értékét, hogy *Psylander* kreálja benne a főszerepet. Mélységesen megrázó részei vannak ennek az irodalmi munkának, de a drámai indulatok és érzések is átvannak szöve a szerelem poétikus hangulatával. Mondanunk sem kell, hogy a Nordisk-filmgyár ez alkalommal is pazar rendezést nyújt. A diadalmas szerelem frappáns tetszést váltott ki a publikumból, mely minden előadásra zsufolásig megtöltötte a színházat. Az Apolló új műsorának másik érdekessége *Suzanne Grande*, a legbájosabb mozidiva, aki egy végtelenül kedves francia vígjátékban játszik. Ez a világvárosi műsor még két napig marad az Apollóban. 4256

* *Az országút.* (Az Uránia mai bemutatója.) *Lindau Pál* dr., a német íróvilág legkiválóbb elbeszélője *Ernö herceg* szájából hallott mesét dolgozott fel e film témájául. Egy ártatlanul elítélt fegyenc élettörténete, minden izgalmával, tragikumával vonul el szemünk előtt. Kiderül végre az igazság és az ártatlant kibocsátják börtönéből. S a ki börtönben élte át napjait, nem tud megbarátkozni a szabadsággal: holtan találják meg az országút szélén. *Lindau* mesteri kézzel szötte érdekessé és vonzóvá ez a mesét, mely izgatja, lenyűgözi a nézőt. A képet a Deutsche Bioscop Gesellschaft állította ki, a legelső berlini színészek közreműködésével. A képet a budapesti *Uránia* adta két héten át s a társadalom színe-java *József főherceg* s fensége is családjával az élén zajos elismeréssel adózott a mesteri munkának, melynek Aradon is meg lesz a méltó sikere. A filmet rendes helyárok mellett csak két napig mutatja a színház. 8

* *A Mezey dr. és Zay-féle Akadémiai Zeneiskolában* (Andrássy-tér 8) a II. félévre szóló beiratások már megkezdődtek.

* *A kék egér* legközelebb az *Urániában* kerül bemutatásra. 8

* *Kerpel kölcsönkönyvtára* számos újdonsággal bővült. Vidékre is pontos kiszolgálás. A könyvek tiszták. Havi díj K. 1'40, vagy kötetenként 10 f. Ugyanott zenemű-kölcsönzés is. 291

* *Az összes könyv- és hangjegy-újdonságok Kerpelnél.* 291

VIDÉK.

Gazdasági vasut építése. A béli bér gazdaság az aradi és esanádi egyesült vasutak Tamánd kitérőjétől elágazólag a Cséri majorig lőüzemű gazdasági vasutat épített. A tervezet vasut 0—31. szelvényei közti szakaszának építésére *Borosjenő* község határában szükséges földterületek megszerzésére kisajátítási eljárást tűzött ki Arad vármegye alispánja.

Az aradi jégkirálynő.

(Beszélgetés Nemessné Opre Emmával.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 29.

Az Aradi Korcsolyázó Egylet pompás jégpályáján, ahol reggeltől estig vidám az élet, keringenek a párok, sikongat a jókedvű gyereksereg, két nap óta különös változás történt. A korcsolyázók kevesebbet korcsolyáztak, de annál többet néztek. A jégpályának a nyári színház felé eső szögletében, amelyet léckerítés zár el a jég többi részétől, eddig is zavartalanul gyakorolták magukat a jégpíruekben, kettős nyolcasokban, ki- és befeléhajló iverkben az aradi műkorcsolyázók és ügyes jégtündérek. Azonban még a műkorcsolyázó aradi urak és hölgyek abba hagyták a gyakorlatokat (amelyekkel pedig a vasárnap délelőtti versenyre készülnek nagy ambícióval.) A léckerítést mellé sűrű sorban gyülekeztek urak és hölgyek, fiatalok és gyermekek, hogy megcsodálják a jég új csillagát, aki két nap előtt jelent meg először a jégen.

Egyszerű, sötét sportöltözetben, kedvesen kacóer nagytollas kalapban szökött le a jégre és már első graciózus mozdulataival magára vonta a figyelmet az a karcsu, bájos fiatal asszony, aki egyszerre a bámulat középpontja lett az aradi jégen. Az érdekes ismeretlenben azután hamarosan régi jó ismerőst fedeztek fel. Körülbelül négy esztendő előtt, amikor még a városligeti tó jégén folyt a téli élet, a legjobb aradi korcsolyázók közé tartozott Opre Emma, néhai Opre Péternek, a természetes gyógymódjáról híres aradi ügyvédnek leánya. A fiatal urileányért versenyeztek a jégen a korcsolyázó ifjak és valóságos udvar vette körül a csakugyan szépen és elegánsan korcsolyázó Opre Emmát. A jég-lovagok táborából különösen kiűnt egy fiatal állami számvizsgáló tisztviselő: Nemess István, aki maga is tökéletes biztonságga és művészettel siklott a jégen és így méltó partnere lett a szép Opre Emmának.

Igazi jég-szerelem volt, ami a fiatalok között támadt, de már régen elolvadt a ligeti-tó jege és az ismeretség nem szakadt meg. Nemess megkérte a kis jégtündér kezét és fiatal, szép feleségével csakhamar a fővárosba költözött, ahol a földművelési minisztériumban számvizsgáló. Azóta — a család tagjain kívül — kevesen tudtak a ligeti tó korcsolyaművésznőjéről, amíg most tökéletes tudással, még finomabb hajlékonysággal megjelent az új jégpályán és bámulatos, nőies bájjal és a sportlady ismos, biztos erejével kivitt műkorcsolyázó ügyessége egyszerre bámulójává tette az aradi korcsolyázó közönséget. Még az idáig legjobb korcsolyázók is Nemessné-Opre Emma tudását csodálták és megegyeztek abban a vélemények, hogy az aradi fiatal asszony a legjobb magyar műkorcsolyázó hölgyek: Kronberger Lilly és Méray-Horváth Opika mellé emelkedett jégművészetével.

Arról, hogy Aradról eltávozása óta, hogyan táblázta meg sikerrel tudását Nemessné-Opre Emma ezeket mondotta el:

— Amikor négy év előtt férjhezmentem és férjemet Budapestre helyezték, egy időre abba hagytam a korcsolyázást. Az első évben beteg voltam, azután sem jártam ki a jégre, de most már két éve szorgalmasan látogatom a budapesti nagy jégpályát és épen olyan szenvedélyes korcsolyázó vagyok, mint azelőtt. Hogy épen olyan jól is korcsolyázom, mint szenvedélyesen?

— Ó — tette hozzá mosolyogva — ezt én igazán nem ítélem meg. Sokat tanultam a fővárosi műkorcsolyázóktól. Gyakran látom Kronberger Lillyt, Méray-Horváth Opit és sokat tanulok férjemtől is, aki bizony ma is többet tud, mint én. Rendesen együtt korcsolyázunk és páros versenyeken már többször sikerrel szerepeltünk. A múlt télen Kolozsvárott egy junior páros műkorcsolyázó

versenyben nyertem meg férjemmel együtt az első díjat. A Budapesti Korcsolyázó-Egylet tavalyi versenyén a táncdíjat és a vegyespáros műkorcsolyázás díját nyertük meg. Lássá: ez a kis ezüst óras karkötő az egyik díjam, de van még otthon egy nagy karrarai márvány óram, cigarettatárcám. Most készülünk a legnagyobb versenyünkre: február másodikán lesz a pesti jégen nemzetközi műkorcsolyázóverseny, abban veszünk részt. Örülök, hogy idehaza tetszik, amit tudok, de azért még sem maradhatok tovább, sietek vissza Budapestre férjemhez, hogy a hétfői verseny előtt még néhányszor megpróbáljuk, hogy mit tudunk...

— Hogy nem veszek-e részt inkább az aradi műkorcsolyázó versenyen? Jaj hát ilyen is van már? Nem, nem volna szép, ha itthon versenyezni akarnék. Különben itt van a kis hugom, talán inkább ő próbálkozik meg...

Az aradi jégről tehát eltűnik a megcsodált jégkirálynő és bámulói nem láthatják ma már hajlékony, finom alakját, bábajos mozdulatait, megkapó akcióit a vasárnapi aradi versenyen és..... és talán vannak, akik egy kis megkönnyebbüléssel veszik tudomásul, hogy nincs ilyen féltelmes ellenfél...

Tolnay Lajos vallomása Lukács László ellen.

(Miért szavazott a játékbank mellett?)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 29.

A margitszigeti botránykrónika legnevezetesebb és közéleti nézőpontból egyik legjelentősebb mellékhatását, a Tolnay—Morvay—Garancsy—Radánovics-affért egészen új világtársa helyezi egy feltétlenül megbízható forrásból eredő értesülés. Mődukban van közölni annak a jegyzőkönyvnek tartalmát, melyet Tolnay Lajos titkos tanácsossal vett fel az öt kihallgató államtitkár. A vizsgálat ebben az ügyben szigorúan és mindenre kiterjedő figyelemmel folyik, mégis legfontosabb Tolnay Lajos vallomása, melynek világosságot kell derítenie a közmunkatanács elnökének a játékbank engedélyezése körül játszott szerepére. Ez a vallomás megbízható értesülés szerint lényegében a következő:

— Nekem a margitszigeti játékbank engedélyezése körül semmi más szerepem nem volt, mint amelyet hivatalos állásom kötelességemmé tett. Annak a társaságnak, mely most sokat sejtetően a Forgalmi igazgatósága címen szerepel a nyilvánosság előtt, néhány tagját ismerem. Jártak nálam ezek az urak, tárgyaltak velem, kérték a jóindulatomat, érdeklődtek a közmunkatanács döntése iránt, de velük semmiféle üzleti összeköttetésem nem volt, ebben az irányban nem is merészelték nekem ajánlatot tenni. Hogy Morvay Jánosnak adtak-e pénzt, vagy sem, azt nem tudom, engem nem érint és nem is érdekel. Nyugodtan mondhatom azt, hogy nem érint és nem érdekel, mert Morvay Jánossal, aki vőm, leányom férje,

évek hosszú sora óta egyáltalán nem érintkezem, vele minden összeköttetést régen megszakítottam.

Ha a Forgalmi vezetősége tényleg adott neki százezer koronát, akkor nagyon rosszul tette, mert felületesebben és könnyelműbben pénzt még nem fordítottak haszontalan célra. Jellemző ez urakra, hogy ily módon próbáltak, vagy gondoltak hozzám közelférközni, olyan uton, mely nem vezetett volna sikerre semmiképpen, de amely az adott viszonyok között csak az ő példátlan gondolkozásmódjukra jellemző, engem nem érinthet.

Arra a kérdésre, mely indító okok késztették rá, hogy szavazatával mégis a játékbank

engedélyezése mellett döntsön, Tolnay Lajos így válaszolt:

— Megmondhatom nyíltan, hogy nekem egyénileg nem volt rokonszenves a játékkaszinó gondolata. Hogy elnöki szavammal mégis mellette döntöttem, azt kizárólag

Lukács László volt miniszterelnök ur egyenes és határozott kívánságára tettem.

Egy héttel az emlékezetes ülés előtt fölkeresett a volt miniszterelnök ur és a leghatározottabb, majdnem utasító formában fölkerítte, hogy elnöki befolyással, esetleg szavazatommal a játékkaszinó engedélyezése mellett döntsek. Sokáig tárgyaltunk és a volt miniszterelnök ur úgy láthatta, hogy nem győzött meg teljesen, mert közvetlenül az ülés előtt újra érintkezést keresett velem és azt mondta, hogy a kormánynak igen nagy érdeke a játékkaszinó engedélyezése, tehát feltétlenül elvárja a kedvező döntést. Én addig még nem tudtam az egymillió négyszázezer koronáról, akkor közölte velem a volt miniszterelnök ur, hogy micsoda érdekek parancsolják, hogy a játékkaszinó érdekében ennyire exponálja magát. Én e felsőbb nyomás hatása alatt döntöttem elnöki szavazatommal a játékbank engedélyezése mellett.

Tolnay Lajosnak e mindkét részében szenzációsnak mondható vallomását a vizsgálatot vezető államtitkár nyomban a fölvetett jegyzőkönyv aláírása után közölte Tisza István gróf miniszterelnökkel. Tisza azonnal intézkedett, hogy több irányból megbízható információkat kapjon Tolnay és Morvay családi viszonyáról. Feltétlenül korrekt és megbízható információt egybehangzóan azt jelentették neki, hogy az após és a vő között régóta megszakadt minden összeköttetés és általános volt a vélemény, hogy nagyobb baklövést még nem követtek el üzlet emberek a magyar közgazdasági élet terén, mint Czákóék és Tiborék, amikor Morvaynak százezer koronát adtak.

A vizsgálat természetesen tovább folyik a legszélesebb mederben. Abban a jegyzékben, melyet Hardegg Jánosról két héttel ezelőtt átadott a miniszterelnöknek, Kristóffyén kívül egy képviselő neve szerepel csupán, mint a Forgalmi pénzügyészetében részesedett. Beavatott, igen jól informált körökben arról beszélnek, ez a névsor nem teljes;

van még két országgyűlési képviselő, aki a Forgalmi pénzt kapott.

Nem lehetetlen, hogy rövid idő múlva ezek a nevek a nyilvánosságra kerülnek és igen nagy feltűnést fognak kelteni.

SPORT.

+ Az Aradi Korcsolyázó Egyesület műkorcsolyázó versenye iránt az egész városban nagy az érdeklődés, ami érthető is, mert ily verseny Aradon még egyáltalán nem rendeztetett. A téli sportot kedvelő közönségnek ritka élvezetben lesz része, miután e versenyre oly műkorcsolyázók is adták le nevezésüket, kik a fővárosi klasszist is megütik s így a helyezésekért a küzdelem a legszebb látványosságot fogja nyújtani. Az AKE. mindkét pályáján erős tréning folyik, a városligeti pályán a hockey-csapatok treniroznak szorgalmasan, míg a Jókai-téri műjégpálya minden sarkát a vasárnapi versenyre készülő műkorcsolyázók raja foglalja el. A verseny vasárnap délelőtti pontosan 10 órakor fog kezdődni már annál is inkább, mert az eddig leadott nagyszámu nevezések alapján ugyanis sok időt fog igénybe venni a miting lebonyolítása. A verseny tartama alatt a katonazenekar fogja szórakoztatni a közönséget, melynek — a verseny dacára is — vasárnap egész nap a rendes belépti-díj mellett rendelkezésére áll a műjégpálya, miután a műkorcsolyázóverseny lebonyolítása csak egy kisebbterületű kört igényel.

HIREK.

Király és szobrása beszélgetnek.

— A régi patriarkális idők. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 29.

Ligeti Miklós szobrászművész, ki mint ismeretes Bécsben járt és ott a Fehértemplomban állítandó szoborműhöz a királyt mintázta, ma érkezett vissza Budapestre és a felség hivatalától érdekes kijelentéseket tett.

— A királyt a legjobb színben és kitűnő erőben találtam. Három ízben egy-egy órát ült művemhez és közben igen kegyesen érdeklődött terveim és főleg a magyar művészet iránt, melynek ismeretében rendkívül jártasnak mutatkozott. Megállapíthattam, hogy a király a magyar művészet minden ágát jól ismeri és annak újabb törekvéseiről is tudomása van.

Arra a kérdésre, hogy szóba jött-e közle és a király között más beszélgetési téma is, a művész elmondotta, hogy Budapest fejlődéséről és szépségéről beszélt és a király kedélyesen emlékezett meg a régi patriarkális időről, mikor az emberek Pestről Budára szánkókon jártak át a Duna jegén. A király még élénken emlékezik arra is, hogy valahányszor átjárt így Pestre, a szánba egy szép fiatal leány friss virágot dobott az ölébe.

Támadásra készül Oroszország?

(Nyugtalanság Bécsben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, január 20.

Diplomáciai és katonai körökben nagy nyugtalanságot és feltűnést keltettek Oroszország olyan intézkedései, amelyek arra engednek következtetni, hogy Oroszország jóideig nagyon erős akar lenni katonailag, sőt a közel jövőben akcióra készül. A *Tägliche Rundschau* bécsi munkatársával egy diplomata közölte, hogy Oroszországban igen éles a hangulat Németország és a monarchia ellen. Ilyen ellenséges még a balkáni háború idején sem volt a hangulat. Oroszországban négy teljes évfolyamot állítottak fegyverbe. Az orosz-osztrák határon pedig rendkívül erős fegyverkezés történik. A lengyelországi orosz élelmiszer- és lőszer-telepeken tömérdek szénát, zabot, szalmát, lisztet halmoztak föl. Az orosz határőrséget katonai szolgálatra alkalmassá tették, a határesendőrállomáson lovasítottak négyszáz csendőrt.

Mindennek érdekes és jellemző kiegészítése a francia sajtó néhány szimptomája és Kokovcev orosz miniszterelnök párisi utazása, Kokovcev azért járt Párisba, hogy nagyobb kölcsönt szerezzen katonai célokra. A *Matin*-ban Stephan Lauzane hosszú cikksorozatát közzé a legnagyobb Oroszország címen s a francia lapok ez alkalomból nyíltan mérlegelték Oroszország sánszait egy esetleges német és osztrák határtámadásra vonatkozóan.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Az időjárásban lényeges változás nem várható. — Sürgönyprognozis: Változás nem várható.

— A görög miniszterelnök Bécsben. Bécsből jelentik: Venizelosz görög miniszterelnök ma Berlinből Bécsbe érkezett. A pályaudvaron Sidakis görög ügyvivő és a görög főkonzul fogadták. A király holnap fogadja kihallgatáson Venizeloszt, ki hivatalos az udvari ebédre is.

— Püspök jelölés. Kaposvárról jelentik: A kaposvári lelkeségi kör mai ülésén egyhangulag Antal Gézárt jelölte a megüresedett dunántúli református püspöki székre.

— Ifjúsági jégünnep. Ma tartotta a Ferenc József nevelőintézet sportklubja elékelő közönség jelenlétében fényes jégünnepélyét. A sportklub tisztikara mindent elkövetett, hogy a díszes közönség minél jobban érezze magát. Előbb pompás uzsonna volt az intézet társalgó termében és a jégünnepély lefolyását a közönség az ebédlő terem ablakából nézte nagy meglepedéssel. Jelen voltak: Zichy János gróf, Dániel László, Bezeredy Istvánné, Bezeredy Tonki, Loósy Józsefné, Loósy Lucy, Csávossy Béla báró, báró Csávossy Bélané, Forgách Balázs báró, Györgyi Kálmán, Csapó Loránt, Zichy Pál gróf, Zay Károly, Fáy József, Simonsich Andorné, Simonsich Margit, Justh Józsefné, gróf Niczky Pálné, Regnier Viktor gróf, Joanovich Sándorné, Joanovich Eszter, Csapó Tibor dr., Uray Gyula báró, Koválik József, Borby István, báró Pongrácz Jenőné, báró Pongrácz Baba, Horváth Kálmán, báji Patay Gyuláné, báji Patay Katinka, báró Majthényi Ottmárné, báró Majthényi Elza, Hoffmann Jánosné, Hoffmann Mici, Széchenyi Imre gróf, Csáky István gróf, Fényes Endréné, Fényes Annuska, Natorp Tivadar báró, Majthényi László báró, Vojnits Miklós báró, Baross István, Terboz Miklós, Markovinovich lovag tábornok, Markovinovich Ceci és Dodi, Halmos Imre, Halmos Imréné, Haller Zoró gróf, Maurocordato herceg és Zichy György gróf. Az ünnepély jég hockeyval kezdődött, majd uzsonna után a társaság egy része is korcsolyát kötött s egy szemlélt a kicsinyek korcsolya-versenyét s az utána következő lampionos felvonulást és jól rendezett tűzijátékot, mely végeztével a közönség meglepedéssel távozott.

Feljelentés egy apa ellen az aradi rendőrségen.

(Az utcára taszított leány panasza.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 29.

Ma délután egy esimes fiatal leány jelent meg a rendőrségen:

— Védelmezzenek meg kérem — mondotta Moldován Ödön ügyeletes rendőrtisztnek — védelmezzenek meg, mert az apám agyon akar ütni azért, mert nem akarok az utcára menni!

A fiatal leányt görcsös zokogás fogta el ezután s amikor kiessé lecsillapodott még mindig töredező, fel-feltörő zokogástól megtört hangon elmondotta, hogy S. Ilonának hívják, az apja S. V. aradi iparos.

— Az apám — mondotta a leány — már hónapok óta alig keresett valamit, én varrni jártam, de legutóbb nekem sem volt munkám s vagy két-három hét óta a legsötétebb nyomorral küzdünk, napokig koplaltunk. Apám már napok óta hangoztatta, hogy egy ilyen fiatal leánynak, mint amilyen én vagyok, nagyon könnyű pénzt keresni, de én nem akarom megérteni a célozgatásokat. Ma délután egyenesen megmondta, hogy menjek az utcára, boessámsam áruba a testemet és tartsam el. Sirva tiltakoztam és kijelentettem, hogy inkább meghalok, de becstelenül nem élek. Apámat erre elfogta az indulat, követelőzni kezdett, s hogy én még mindig ellenkeztem, nekem rontott, agyba-főbe vert, a fejemhez vágott egy ollót. A fájdalomtól majdnem elájultam, de összeszedve utolsó erőmet, nagybátyámhoz menekültem, aki azt a tanácsot adta, hogy panaszoljam be a dolgot a rendőrségen.

Moldován rendőrhadnagy a leány vallomását jegyzőkönyvbe foglalta, majd utasította, hogy az orvostól, aki elég súlyos fejszét bekötözte, hozzon látellelet. A feljelentéshez tényleg esatolták is a visum repertumot s a rendőrség a lelketlen apa ellen megindította az eljárást. A leány a rendőrség tanácsára védelemért és segélyért a patronázs-egylethez fordult.

— A kilencvenhat éves Görgei. Ma lett kilencvenhat esztendőes Görgei Artur. Csöndes elvonultságban, a féltő gondosság családi melegében éldegél a tábornok és illik is nyugodalmas, zajtalan élete folyásához a ritka, patriarkális évszám. Valaha világvaszoló vihar övezte az alakját, a melynek körvonalait a harcra tüztűzfellegetől, hangját pedig a dübörgő orkántól nem lehetett tisztán kivenni. Ma megüledett a füst és elszállt a vihar lárma. Görgei Artur nagy alakjatisztán áll előttünk a kilencvenhat esztendő tiszteltreméltó aggságában. Ha pedig a hangját hallani, a háborutlan idők csöndjében már nem ismerjük félre, hanem meghalljuk az aggastyán hangjában a hajdani fiatal hős igazát.

— Aradi orvosok és a munkáspénztár reformja. Az aradi munkásbiztosító pénztár orvosai ma délután Borsos Béla dr. elnöke alatt értekezletet tartottak, amelyen a készülő új munkásbiztosító törvénnyel szemben követendő álláspontukat beszélték meg. Az új törvény a balesetbiztosítást kiakarja vonni a pénztár működési köréből, s ezt az intézkedést sérelmesnek tartják az orvosok, minthogy általa lényegesen csökkenne a pénztár jövedelme, másrészt pedig valószínű, hogy a magán balesetbiztosítótársaságokkal szemben a kárt szenvedett munkás sokkal nehezebben juthatna az őt megillető járulékhöz, s így a munkások érdekében is károsnak tartják az orvosok ezt a rendelkezést. Február 8-án Budapesten országos értekezletre gyűlnek össze a munkásbiztosító-pénztár orvosai, amelyen ki fogják fejteni álláspontjukat az új törvényre vonatkozólag, s a mai értekezlet elhatározta, hogy erre az országos ülésre az aradi pénztár négy megbízottját küldi ki, Hecht Arnold drt, Hermann Károly dr-t, Keppich Jakab dr-t és Werner Miksa dr-t.

— Az utcán inzultált aradi urinők. Ma délután öt óra felé a Simay-gőzfürdő szolgálja telefonon arról értesítette a rendőrséget, hogy az Apponyi Albert-köruton egy ismeretlen ember megszólítja az arramenő hölgyeket és inzultálja őket. Ugyanekkor az Andrássy-tér sarkán posztoló rendőrnek is jelentést tett valaki a köruton garázdálkodó idegenről, aki szemtelenül megszólítja az arra haladó nőket. Vida Vilmos ügyeletes rendőrfelügyelő rögtön kiküldte Rónay István detektívét a körutra, hogy kerítse kézre a tolakodót. Noha a detektív este kilenc óráig a körutak tájékán cirkált, az idegen többé nem mutatkozott. Nem az első esetben történik Aradon, hogy a körutakon este felé inzultálják a hölgyeket. Ez a város szívében levő rész nagyon rosszul van világítva az esti órákban, rendőr sem posztol a közelben s így bő alkalom nyílik a magános nők megtámadására. Az ismeretlen inzultáló ellen folytatják a nyomozást.

— Eszperantó — hivatalos nyelv. Bécsből jelentik: A felsőausztriai léghajós egyesület legutolsó ülésén Malina kapitány indítványozta, hogy az eszperantó nyelvet tegyék a Fédération Aéronautique Internationale hivatalos nyelvévé. Az aeronautikai bizottság Engel kapitánynak adta ki az indítványt jelentéstétel végett. Engel kapitány pártolta az indítványt és igen melegen ajánlotta elfogadásra az egyesület alelnöke is. Hosszabb vita után megbízták az aeronautikai bizottságot a szükséges lépések megindításával.

— Kamatláb leszállítás. Párisból jelentik: A francia bank kamatlábát ma négy százalékról három és fél százalékra, az angol bank kamatlábát pedig százalékról három százalékra szál-

Ujjonnan kinevezett tartalékos honvéd tisztek figyelmébe!

646

Honvéd tiszti köpeny teljesen új, egy használt dolmány és nadrág félárban meg kapható. Magasabb telt fess-alakra készült, de más alakra is könnyen átalakítható az eladónál is. Ugyanott a leg-fesebb polgári- és egyenruhák rendelés szerint olcsón készítenők.

Lakatos Mihály,

polgári és egyenruha szabó
József főherceg-ut 13., I. em.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tátrai tudósítás.

Budapest, január 29

Készáru.

Amerika egy félrel magasabb. Kínálat, vételkedv gyenge, 5 ezer mm. 5 fillérel magasabb.

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1914. áprilisra	11.91-11.92	11.85-11.86
Buza 1914. májusra	11.98-11.94	11.89-11.90
Buza 1914. októberre	10.98-10.99	10.93-10.94
Rozs 1914. áprilisra	8.86-8.97	8.90-8.91
Rozs 1914. októberre	8.56-8.57	8.50-8.51
Tengeri 1914. májusra	6.85-6.86	6.79-6.80
Zab 1914. áprilisra	7.88-7.89	7.83-7.84
Zab 1914. októberre	7.83-7.84	7.78-7.79

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (január 29.)

Osztrák hitel	884
Magyar hitel	842 25
4% koronajáradék	83 50
Osztrák-magyar államvasúti	725
Jelszlogbank	486
Lezámitolóbank	518 25
Hazai Bank	288 50
Magyar Bank	520
Kereskedelmi Bank	8803
Rimamurányi	843
Salgótarjáni	756 50
Közüti Vasút	619 50
Városi Villamos	827 50

Bécsi értéktőzsde (január 29.)

Osztrák hitel	885 50
Magyar hitel	842
Osztrák-magyar államv.	711.25
Déli vasút	103.50

A Temesvári Lloydársulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben) 1914. jan. 29. Buza 75 kilogrammos 22.50-22.60 75 kilogrammos 22.70-22.80, 77 kilogrammos 22.90-23.00, 78 kilogrammos 23.10-23.20. Rozs (prima) 16.00-16.20, (közép) 15.40-15.60, Árpa (serfőző) (takarmány) 12.5-12.95, Zab (prima) 13.50-14.00, (közép) 11.6-12.00, Tengeri régi (magyar) 12.20-12.30, (román) régi 12.3-13.00, új 10.30-10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 4.60-4.80, (rózsas) 6.50-6.60.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1914. évi január 30-án:

A) Bérlet A) Bérlet

Itt először:

Mária Antónia.

Színmű 5 felvonásban. Irta: Szomorú Dezső. Rendező: Dr. Beregi Sándor

SZEMÉLYEK:

XVI. Lajos	Várnai Jenő.	Sieyes	Zempléni Z.
Mirabeau	Dr. Beregi S.	Robespierre	Csekay M.
Mirabeau	Dr. Keszler.	Mária Antónia	K. Kápolnay.
Barnave	Herold Ede	Erzsébet	Komáthy M.
Guillotín	Delli Lajos.	Lanballe	Nógráti M.
Bailly	Szabó Lajos.	Polinuac	Hampel I.

NYILTTÉR. Uránia Színház.

1914. január 30. és 31.
pénteken és szombaton

Az országot.

Dráma 3 felvonásban.
Irta: Dr. Lindau Pál.

A budapesti Urániában 50 előadást ért.

A bemutató József főherceg ur ő Fensége a legnagyobb meglepedését fejezte ki.

628

Legjobb

porosz kőszén és

porosz dió koksiz

csakis

Altmann Edénél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarok
kapható. Telefon 46. szám.

Óriási kalóriája van. Korom, salak és hamu mentes. Legtakarékosabb fűtés. Egyetlen próba meggyőz mindenkit. Tessék próbarendelést tenni. Bármely mennyiséget házhoz szállítok.

Száraz aprított tűzifa és alágyműtő kapható.

Új élővirágüzlet.

Értesitem úgy a helybéli, mint a vidéki vásárló közönséget, hogy február hó első napján Arad, Zrinyi-utca (Bohus-palotába) egy izlősen berendezett **élővirág-üzletet** nyitok, ahol is állandóan nagy választékot tartok mindenmű levágott és cserepes és díszvirágokból. — Alkalmi koszorukat és csokrokat legjutányosabban és legizlősebben nagyvárosias mintára azonnalra is elkészíték és hazaszállítok. 669

Szíves pártfogást kérek:
Kötőnő tisztelettel:

Jánossi Károly,
mű- és tájkertész.

Telefon szám 162.

Telefon szám 162.

Ajánlunk legjutányosabb napi árak mellett, nagyban és kicsinyben, házhoz szállítva, szobafűtésre legjobb minőségű

Perosz szalon kőszentet
Perosz Dió Pirszenet (Kokszot)

Vasaláshoz és ipari célokra

Uradaim Bükktaszentet
Csomagolt Faszenet

Továbbá magasfoku

Denaturált Szeszt és
Tatai Portland Cementet.

REUSZMÓR ÉS FIA

Boros Beni-tér 12. — Szénnagykereskedés és a Magyar Általános Kőszénbánya, Tatai Portland Cementgyárnak kizárólagos képviselői.

Tüzifa

vaggononkint megrendelhető legjutányosabb árban **Körös-völgyi pálínkaraktárnál**

Arad, Andrásy-tér 5. szám
Lloyd-palota.

Ugyanott szilva-, törköly- és seprűpálínka, rum és likőr különlegességek kaphatók. 599

2281—1914. kh. sz.

Hirdetmény

Arról győződtem meg hogy a kiadott hirdetmény és közegeim szövegei figyelmeztetése dacára a járdák sok helyen nem lesznek kellő képpen takarítva. Felhívom az érdekeltektől háztulajdonosokat, hogy gyalogjárdaikon lévő jeget alaposan tisztítsassák le és a járdát homokkal szorítsassák be, mert a mulasztókkal szemben a kihágási

eljárás megindítása végett már intezkedtem.

Figyelmeztetem a háztulajdonosokat, hogy járdáikról a jeges havat jéggörgöngyöket annál is inkább távolítsák el, mert az esetben ezen mulasztás következtében bár ki is olt elcsúszik és testi sérülést szenved, a mulasztó a btk. 310. § ába ütköző vétségét követi el amely miatt 3 hónapig terjedhető fogsággal és 40 koronáig terjedhető pénzbüjtetéssel büntetendő.

Arad, 1914 évi január hó 29-én.

Green

főkapitány.

Új, modern, 12 évig adómentes évi 8400 koronát jövedelmező

bérház

nagy telekkel Arad belváros legforgalmasabb utcájában, kedvező feltételek mellett

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Kökényessy Gyula

Arad, Szabadság-tér 9.

M e g h í v ó.

Az „Első aradi sertéshizláló részvénytársaság”

1914. évi február hó 8-án délelőtt 10 óráig az Aradmegyei Takarékpénztár üléstermében tartja

IV. rendes közgyűlését

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A részvényesek az alapszabályok 9. §-a értelmében három nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, vagy valamely pénzügyintézetnél letétbe helyezendők.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése két részvényes kiküldése.
2. Az évi jelentés, az 1913. évi mérleg és a felelősök-bizottság jelentésének előterjesztése, mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
3. Részvényesek esetleges indítványai.

Arad, 1914. január hó 24-én.

Az igazgatóság.

Zárszámadásaink a közgyűlés előtti nyolc napon belül vállalatunk irodájában betekinthetők.

Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvényesek által előterjesztett indítványok csak akkor tárgyalhatók, ha a közgyűlés megkezdését legalább tízennél nappal megelőzőleg az igazgatóságnál írásban benyújtatnak. 673

Vagyon.

Mérleg-számla 1913. december 31-én.

Tétel.

Pénztár készlet	7438 91	Részvénytőke	400000
Beruházások:		Tartalék alap	6000
telek	24745	Értékcsökkenési tartalék alap*)	29140
épületek	393920 17	Tisztviselők végkielégítési tartalék alap	744 82
gépek és berendezések	92593 18	Biztosítványok	489000
iparvágány	12268 65	Hitelezők folyószámlán 1912. évi nyereség	198921 50
hivatali felszerelések	30127 70	1913. évi nyereség	1096 23
Szerzőmunkák és leltári tárgyak	10579 18	1913. évi nyereség	3948 92
Folyó évi leírások	529 18		5045 15
Adósok folyószámlán	412001 14		
Készletek	119295 72		
Anyagok	5618 60		
Armeneti tételek	20192 40		
	1128251 47		1128251 47

Arad, 1913. december hó 31-én.

A könyvelésért:

Kintzig János, s. k.
ig. elnök.

Vámos Antal, s. k.
vezérigazgató.

Gutzjahr Mihály, s. k.
ig. tag.

Nentess Géza, s. k.
ig. tag.

Récsey Miklós, s. k.
ig. tag.

Vásárhelyi József, s. k.
ig. tag.

Vörös Henrik, s. k.
ig. tag.

Fenti mérleget megvizsgáltuk, az összes könyvekkel összehasonlítottuk, azokkal megegyezőnek és helyesnek találtuk.

Arad, 1914. január hó 29-én.

Fodor Gyula, s. k.
f. ü. b. tag.

Istvánffy Béla, s. k.
f. ü. b. elnök.

ifj. Tenner Lajos, s. k.
f. ü. b. tag.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

háztartási
szükségletek fedezésére.

Ajánljuk:

Ajánljuk:

Arc-krémek
Illatszerek
Kölgyporok
Kölni vizek
Fogporok
Fog-krémek

Fogpaszták
Fogkefék
Szájvizek
Szappanok
Kajvizek
Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aradon.

Apró hirdetések.

HÁZASSÁG.

Jobb

iparoshoz férjhez menne 28 éves özvegy, 2000 korona hozományjal, ajánlatok főpostarestant „Jó asszony” jeligére. 681

LEVELEZÉS.

Szerető barátnője

lenrék egy szelíd lelkű úriembernek, ha viszont szerepe. Jelige „Érdek kizárva” postrestant. 672

INGATLAN.

Egy modern ház,

mely 6 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből áll, 12 évig adómentes, eladó. Bővebbet Magyar-utca 18. sz. alatt. 249

OKTATÁS.

Házhoz járó

zongoratanítónót keresek. Cím a kiadóhivatalban. 660

Kereskedelmi szakfolyam. Hasszinger-u. 5. Február 1-én új folyamok vezetik kezdőüket könyvelés, gépirás, gyorsírás, keresk. levelezés, számtan-, helyes- és szépírásban. E yttés és külön oktatás. Nappali és esti tanfolyamok. Gyakorlati elsőrangú szakorok. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés. Az eddig végzett tanítványok 80%-a elhelyezést nyert. Beiratkozhatni minden nap. Hasszinger-u. 5. 651

ÜZLETEK.

Aradon,

Radnal-ut 18a. házszám alatt levő házam és kocsmaüzletem, jogokkal együtt, családi okok és baleset miatt, minden elfogadható áron azonnal eladó. 627

Hajlandó vagyok

egy régi jömenetelű előnyomdát összes felszereléssel megvenni. Cím a kiadóhivatalban. 678

Üzlet.

Jó forgalmu szatócs üzlet a város központjában teljes- és új felszereléssel kitűnő karban olcsón, sürgősen eladó, ugyanott 1 drb. alig használt 500 kg. 10-edes mérleg. Bővebbet Kávé és tea behozatali üzletben Deák Ferenc-utca 29. 677

KIADÓ LAKÁS.

Lépcsőházi bejáratu

elegánsan butorozott utcai szoba azonnal kiadó, esetleg ellátással. Vörösmarty-utca 8. II. em. 16. 680

Egy modern

négy utcai szobas lakás, előszoba fürdőszobával kiadó május 1-ől Wesselényi utca 1. I. emelet Tudakozhatni Gallert ékszerésznél 667

6 szobás

uri lakás, melynek két szobája külön bejárattal bir azonnal vagy május 1-re kiadó Batthyá y. u. 10. 668

Különbejáratu

szoba, butor nélkül kiadó József-főherceg ut 1. II. em. 16. 671

LAKÁST KERESNEK.

A város belterületén

két szoba konyhából (lehetőleg fürdőszobából) álló lakást keresek; esetleg azonnal elfoglalandó. Ajánlatokat „Tiszta” jeligére a kiadóhivatalba kérek.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Koksz

(pirosán) nagyban és kicsinyben legolcsóbban kapható Roth József Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

Vesszőseprő és hólapát

nagyban kapható Weiss Dávid cégnél Arad, Kossuth-utca 62. Telefon 86. 192

„A hadsereg”

képes folyóirat egyes füzetel példányonként ifj Klein Mórnál megvásárolhatók. Egyes füzet ára 60 fillér. 680

Legjobb porosz

fütészn nagyban és kicsinyben kapható Roth József Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

Pompás,

anyha, lugmentes igen finom botváló szappan darabonként 10 fillér, 8 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 8 darab legfinomabb tojás olaj szappan 60 fillér, 8 darab pompás illatu virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 1.20. Földes Kelemennél Arad Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 2124

KÜLÖNFÉLE.

India fogosepppek

8 legmakacsabb fogtazart azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógy-üszertára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában.

Pormentes faszén

vasalásra kapható Roth József Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

Mindenki olyan öreg,

aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földesfele Hair regeneratort, ezen készítményről minden ész haj viszszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes gyógyszer-tár, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1224

Ezerjófi

gyomor elixir. Emésztési zavarok, élvágytalanság, felfuvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélférges (giliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Raktárak Hehs Vilmos gyógyszer-tára Aradon. Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon, Deák Ferenc utca. 5180

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe: villanyos világítási berendezéseket villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden a szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fűszedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 481

Legolcsóbb fabeszerezési forrás

a „Hunyadi” Motorfűrésztársulat

Kossuth-utca 9. alatt. Telefon 658. hol állandóan elsőrendű száraz és aprított fa kapható azonnali hazaszállítással ölmazáros zsákokban 100 kilónként 3 vagásu 2 K 80 fillérért és 4 vagásu 3 kor Ugyancsak elvállalunk saját motorgépeinkkel meghívásra leggyorsabb kiszolgálással **fafelfűrészelést és befúvarozást** vasutól legolcsóbb árban. **Üzletevünk: szolid és ügyelmes kiszolgálás.** 2391

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű dus gyökerezetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima, valamint gyökeres ripariaportalis szőlővesszőket ajánl elsőrendű minőségben bármily mennyiségben 6817

HÁMORY-GAZDASÁG szőlőoltvány-telepe, Arad Bővebb felvilágosítással szolgál Deák Ferenc-utca 3. sz. Telefon: 229.

Bér-autok

Telefonszám

816

2281
Szolgálat: reggel fél 8 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Valódi angol sport, vadász valamint modern katonatiszti, vasutas és egyéb **sapkákat**

ajánl:

Schäffer Henrik
Aradi Első Sapkakészítő vállalata
Arad, Andrassy-tér (Bing-ház).
Telefon 208. száma. 677

Figyelem a cégre!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a **borossebesi**

„Vaskorona”

(urikaszinó) vendéglőt és kávéházat átvettem. — Főtörekvésem az leendő, hogy mint Józáshegyen, úgy itt is az ujonnan berendezett vendégszobákkal, kitűnő és szolid konyhával és tisztán kezelt italokkal, a t. utazók közönség és nagyrabecült vendégeim igényeit mindenben kielégítem, miért is b. pártfogásért esedezik kiváló tisztelettel:

Steiner Mayer,
vendéglős. 648

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

Aradváros mérnöki hivatala a kettős fűtőkályhák és füstcsövek használata által (50) ötven % fűtőanyag megtakarítást ért el! Régi rendszerű kályhák olcsón és rövid idő alatt átalakíthatnak.

Kettős füstcsövek

1. szám kis szobára 5 korona.
2. „ közép „ 10 „
4. „ nagy „ 22 „

Füstcsövek raktáron és azonnal kaphatók

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi u. 27.

M. kir. szabadalom b. 511

Patent.